

ZAHRANIČNÍ POLITIKA ČESKÉ REPUBLIKY

data

05/2007

MINISTERSTVO ZAHRANIČNÍCH VĚCÍ

PREZIDENT ČESKÉ REPUBLIKY

2.5. Prezident Václav Klaus přijal velvyslance Jižní Koreje, Panamy a Andorry

Prezidentu republiky Václavu Klausovi předali na Pražském hradě své pověřovací listiny tito noví rezidentní a nerezidentní velvyslanci:

J. E. pan Cho Seong-yong, nový mimořádný a zplnomocněný velvyslanec Korejské republiky se sídlem v Praze,

J. E. pan Dario Ernesto Chiru nový mimořádný a zplnomocněný velvyslanec Panamské republiky se sídlem ve Vídni,

J. E. pan Joan Pujal Laborda, nový mimořádný a zplnomocněný velvyslanec Andorrského knížectví se sídlem ve Vídni.

2.5. Prezident Klaus telefonoval s Lechem Kaczyńským

Prezident republiky Václav Klaus telefonicky hovořil s prezidentem Polské republiky Lechem Kaczyńským, aby ho informoval o svých jednáních během státní návštěvy v Ruské federaci, zejména v souvislosti s otázkami spojenými s protiraketovou obranou.

Polský prezident Kaczyński prezidenta republiky ujistil, že je připraven pokračovat v této diskusi detailněji během případné bilaterální návštěvy v Praze. Oba prezidenti si potvrdili, že příležitostí k rozhovorům bude i jejich setkání na summitu středoevropských prezidentů, který se uskuteční ve dnech 24. – 26. května 2007 v Brně.

7.5. Prezident Václav Klaus přijal velvyslance USA

Prezident republiky Václav Klaus přijal na Pražském hradě velvyslance Spojených států amerických Richarda W. Grabera.

Předmětem půlhodinového rozhovoru byla především příprava červnové návštěvy prezidenta George W. Bushe v Praze. V rozhovoru se dotkli i problematiky radarové základny v České republice a postojů Ruské federace k této věci, o kterých diskutoval prezident republiky při své nedávné návštěvě Moskvě.

14.5. Prezident Václav Klaus přijal italského premiéra

Prezident republiky Václav Klaus přijal na Pražském hradě Romana Prodiho, předsedu vlády Italské republiky, který byl v České republice na jednodenní pracovní návštěvě.

V diskusi o budoucnosti EU se projevíly některé rozdíly v názorech obou politiků. Prezident republiky nesouhlasil s Prodiho názorem, že by bylo lepší, kdyby se členské země vzdaly každá své zahraniční politiky a nahradily ji jednou, společnou pro celou EU, která by se opírala o většinové hlasování.

15.5. Prezident ČR přijal gruzínskou předsedkyni parlamentu

Prezident republiky Václav Klaus přijal na Pražském hradě předsedkyni parlamentu Gruzie, paní Nino Burdžanadzeovou, která je v České republice na oficiální návštěvě. V přátelském rozhovoru se oba představitelé shodli na tom, že konflikty v gruzínském pohraničí je nutné řešit na základě intenzivních jednání všech politických sil zúčastněných ve sporu. Prezident republiky dále ujistil předsedkyni gruzínského parlamentu, že Česká republika podporuje úsilí její země o začlenění do Severoatlantické aliance.

**PARLAMENT ČESKÉ REPUBLIKY
POSLANECKÁ SNĚMOVNA**

10.5. Poslanec Šeich (ODS) rezignoval na členství ve Výboru pro evropské záležitosti PS PČR

Poslanec David Šeich rezignoval na své členství ve sněmovním výboru pro evropské záležitosti. Jeho rezignace je reakcí na údajné podezření ze střetu zájmů.

Poslanec necítí, že by pochybil, neboť svůj podíl akcií ve firmě, která se zabývá poradenstvím v oblasti evropských dotací, již prodal a nyní čeká na zápis do obchodního rejstříku.

"Rezignuji na své členství ve výboru pro evropské záležitosti. Jak jistě víte, mám na mysli údajný střet zájmů, do kterého jsem se měl dostat kvůli svým působením ve společnosti Eurovision a Komisi pro evropské záležitosti," řekl Šeich. Poslanec dodal, že chce tímto krokem zabránit dalším spekulacím, které se nezakládají na pravdě.

Zároveň vyzval poslance Davida Ratha (ČSSD), aby se rovněž vzdal předsednictví i členství ve zdravotním výboru dolní komory, neboť dle jeho soudu on ve střetu zájmu skutečně je. "Na rozdíl ode mě stále aktivně podniká ve zdravotnictví a dokonce chce údajně privatizovat některá zdravotnická zařízení," prohlásil Šeich.

31.5. Čeští poslanci jednali ve Vídni hlavně o dopravě

Především o zlepšení dopravního spojení mezi Českem a Rakouskem jednali v Rakousku čeští poslanci z hospodářského výboru sněmovny. Podle vedoucího delegace Milana Šimonovského připomínali Češi rakouským kolegům, že Rakousko je jediný soused, s nímž ČR navzdory dlouhé společné hranici stále nemá dálniční spojení. "Myslím, že se konečně pohnuly ledy," řekl ČTK Šimonovský.

Řešení v Jihomoravském kraji se rýsuje v podobě dálnice Vídeň-Brno přes Mikulov. Rakousko projednává už jen ekologické aspekty na posledním úseku mezi Poysdorfem a Drasenhofenem a celá dálnice na rakouském území by měla být podle ministerstva dopravy dokončena v roce 2011.

Rakouská státní společnost pro výstavbu a údržbu dálnic a rychlostních silnic Asfinag je ještě optimističtější a počítá s dokončením již v roce 2009.

Rakousko je ochotno i uzavřít příslušnou smlouvu na vládní úrovni.

Horší je zatím podle Šimonovského propojení Jihočeského kraje a Horních Rakous, tedy Českých Budějovic a Lince. Česká strana naléhá na výstavbu dálnice po celé trase, Rakousko se obává dalšího zvýšení náporu na přetížený Brennerský průsmyk a počítá zatím s dálnicí jen po Freistadt.

Brání se i výstavbě dvoukolejné železnice v tomto úseku. "Zdálo se ale, že na úrodnou půdu dopadla naše argumentace, podle níž rozšíření železnice pomůže přesunout část automobilové přepravy na koleje, a odlehčí tak silnici," řekl Šimonovský.

Částečně jednali poslanci také o energetických problémech, zejména energetice ve střední Evropě. "Rakouské zkušenosti mohou být inspirativní v některých aspektech využívání alternativních zdrojů, naše delegace zase prosazovala přijetí jednotných evropských standardů pro jadernou energetiku," uvedl Šimonovský.

**PARLAMENT ČESKÉ REPUBLIKY
SENÁT**

2.5. Předseda Senátu Sobotka vyzval ve Varšavě k soutěživosti

"Jsem pro soutěživost a kritické myšlení pro naše euroatlantické společenství jako zdroj progresu, ale zároveň jsem přesvědčen o tom, že na velké výzvy, které na nás klade 21. století, najdeme správné odpovědi jen v efektivní spolupráci, symbolicky řečeno - od Rigy po Vancouver," řekl předseda českého Senátu Přemysl Sobotka ve Varšavě u příležitosti společného zasedání polského a litevského parlamentu. Zasedání se zúčastnili představitelé Maďarska, Slovenska, Ukrajiny, Lotyšska a Estonska. Přítomen byl také předseda Evropského parlamentu Hans Gerd Poettering. Ten řekl že budoucí Evropa musí být založena na důvěře, svobodě a nediskriminování.

Hans Gerd Pöttering do Varšavy přijel také proto aby se sešel s vůdcem běloruské opozice Alexandra Milinkieviče, který se zasedání zúčastnil na pozvání organizátorů a při svém vystoupení požádal ostatní státy o pomoc v jejich boji za svobodu Běloruska.

15.5. Francouzští senátoři jednali o euroústavě v Senátu

V Senátu Parlamentu ČR se uskutečnila oficiální návštěva delegace legislativního výboru Senátu Francouzské republiky. Na jednání s Ústavně-právním výborem Senátu byly projednány specifické otázky týkající se práce obou výborů. Pokud jde o vztah k evropské ústavě, došlo ke vzájemné shodě v tom smyslu, že je nezbytné vypracovat nový text a starou ústavu v žádném případě neožítovat, přičemž je možné použít ty pasáže, které jsou pro všechny členské státy přijatelné.

Dále se delegace shodly na tom, že by mělo docházet k častějším kontaktům Senátů členských zemí EU, jejichž cílem by byla obhajoba národních zájmů členských zemí. Francouzské senátory přijal rovněž předseda Senátu Parlamentu ČR Přemysl Sobotka. „Názory zástupců obou horních komor jsou si v otázce evropské ústavy velmi podobné. Je proto dobré tyto kontakty na odborné, výborové úrovni prohlubovat. Jedině tak se můžeme v otázce nového dokumentu o Evropě dostat dál,“ uvedl po přijetí Přemysl Sobotka.

15.5. Předseda Senátu podpořil směřování Gruzie do EU a NATO

Předseda Senátu Parlamentu ČR Přemysl Sobotka přijal předsedkyni gruzínského parlamentu paní Nino Burdžanadzeovou. „Pozval jsem paní předsedkyni na oficiální návštěvu České republiky, dnes jsme jednali s gruzínskou parlamentní delegací a další jednání budou ještě následovat,“ uvedl Přemysl Sobotka.

„Bavili jsme se o energetické bezpečnosti, Gruzie může hrát významnou roli v transportu kaspické ropy a plynu do střední a východní Evropy. To je v souladu s nutnou diversifikací energetických zdrojů, před níž evropské země stojí. Tady máme s Gruzii společný záměr,“ řekl k tématu předseda Senátu.

„Dalším tématem, který velmi zajímá gruzínskou stranu, je náš pohled na možnosti rozšiřování NATO i Evropské unie. Jednoznačně jsem Gruzii v jejím úsilí o vstup do obou seskupení podpořil. Samozřejmě je to vázáno na plnění všech podmínek a kritérií ze strany Gruzie a je to také otázka času,“ uvedl Přemysl Sobotka.

24.5. Šéfové obou komor rakouského parlamentu odmítli blokády česko-rakouských hranic

Předsedkyně Národní rady Barbara Prammerová a předseda Spolkové rady Manfred Gruber rakouského parlamentu odmítli ve společném dopise z 23.5. 2007 předsedovi českého Senátu PČR Přemyslu Sobotkovi blokády česko-rakouských hranic.

Jde o odpověď na otevřený dopis Přemysla Sobotky z 10. května 2007, ve kterém se opakovaně ostře postavil proti blokádám hranic odpůrců atomové elektrárny v Temelíně.

„Také my se stavíme rozhodně proti tomu, aby byly mezi našimi zeměmi opět budovány nové překážky. Otevřené hranice jsou v zájmu České republiky i Rakouska. Ujišťujeme vás, že se zásadně vyjadřujeme proti jakýmkoliv formám blokování hranic,“ píše oba rakouští představitelé v dopise předsedovi českého Senátu.

„Napsal jsem svým rakouským kolegům, že nemám nic proti svobodě vyjadřovat prostřednictvím protestů své názory, ale že zcela zásadně odmítám blokádu vnitroeurospécké hranice, navíc hranice, která byla dříve železnou oponou. Jsem velmi rád, že rakouští představitelé obou komor na můj dopis reagovali a že zcela jasně deklarovali, že i oni blokády hranic odmítají. Věřím zároveň, že jak paní Plammerová, tak pan Gruber pomohou z titulu svých funkcí k tomu, aby se blokády hranic kvůli Temelínu neopakovaly,“ uvedl k dopisu předseda Senátu Přemysl Sobotka.

Rakouští představitelé obou komor vyzvali Přemysla Sobotku k jednání o blokáдах hranic na konferenci předsedů parlamentů Evropské unie, která začala ve čtvrtek 24. 5. v Bratislavě a které se Přemysl Sobotka rovněž zúčastnil.

26.5. Předseda Senátu Sobotka: Čekají nás křížovatky, nikoliv krize

V Bratislavě skončilo pracovní setkání předsedů parlamentů zemí EU. Představitelé parlamentů, mezi kterými byli i zástupci evropských nečlenských zemí z Chorvatska, Makedonie, Turecka a Ukrajiny, jednali o budoucnosti Evropy z pohledu vlivu a role národních parlamentů.

„Pokud takováto setkání mají mít smysl, musíme se bavit o obtížích, které další vývoj Unie provázejí, jsou to křížovatky a výzvy, které je nutné řešit, nikoliv krize, jak někteří tvrdí,“ uvedl Přemysl Sobotka. „Předseda slovenského parlamentu Pavol Paška v úvodu řekl, že budoucnost Evropy je v různorodosti a ne v unifikaci stanovisek a pohledů. Pokud si někdo myslí, že jsme sem přijeli jen vyslechnout a kývat na názory těch, co se považují za starší a chytřejší, mýlí se. S tím máme své zkušenosti a nechceme je opakovat,“ zdůraznil předseda českého Senátu Přemysl Sobotka.

V sobotu odpoledne za účasti Oleksandra Moroze, předsedy ukrajinského parlamentu, řešili předsedové parlamentů otázku vztahu EU k Ukrajině a východním sousedům EU. Ukrajinský představitel zopakoval touhu Ukrajiny vstoupit do EU.

V rámci setkání se uskutečnila i pracovní schůzka zemí skupiny V4 a také Regionálního partnerství. Obě seskupení přijala z iniciativy předsedy českého Senátu Přemysla Sobotky návrhy na organizaci dalších jednání, jejich četnost a způsob navrhování agendy. „Šlo mi o to, abychom byli akčnější a aby naše výstupy skutečně odrážely to, co je potřeba řešit. Chceme-li mít seriózní roli, musíme přicházet s řešením toho, co naše občany trápí,“ vysvětlil předseda českého Senátu Přemysl Sobotka.

VLÁDA ČESKÉ REPUBLIKY

2.5. ČR má v Evropské unii nedostatek tlumočnicků a překladatelů

Česká republika potřebuje v evropských institucích v Bruselu víc překladatelů a především tlumočnicků. ČTK to řekl evropský komisař pro mnohojazyčnost Leonard Orban, který chce při své návštěvě Prahy ve naléhat na české úřady, aby udělaly víc pro přípravu tlumočnicků a překladatelů.

V Evropské komisi působí 49 překladatelů do češtiny a bylo by jich zapotřebí asi 60. Komise má sedm kmenových tlumočnicků do češtiny a využívá služeb dalších 65, kteří jsou na "volné noze". V komisi a Evropském parlamentu by bylo zapotřebí aspoň o 20 tlumočnicků do češtiny navíc.

Je tu prostor ke zlepšování, řekl Orban. V Praze naléhal při schůzkách se zástupci české vlády a parlamentu na podporu školení překladatelů a tlumočnicků. Je to velmi důležité - kvůli českému předsednictví EU v první polovině roku 2009, i kvůli přístupu českých občanů k unijním dokumentům, zdůraznil. Mají právo, aby měli k dispozici dokumenty a rozhodnutí EU v češtině, dodal komisař, který má v popisu práce udržovat a propagovat jazykovou rozmanitost v EU.

Loni se například přeložilo do češtiny na 60.000 stránek unijních dokumentů. Komise najímá tlumočnicků a překladatele v přísném přijímacím řízení. Ze 49 překladatelů je toliko 33 kmenových, navíc je nedostatek specializovaných překladatelů. Komise doufá, že "plný stav" by měla mít začátkem příštího roku.

Horší situace je s tlumočnicků, kterých má komise jen sedm, takže musí spoléhat na služby 65 na "volné noze". Aby se pokryly potřeby EP i komise, bylo by zapotřebí 20 až 30 dalších stálých tlumočnicků do češtiny.

Orban se ve čtvrtek 3. 5. 2007 v Praze zúčastnil zahájení knižního veletrhu Svět knihy a představil zde i produkci vydavatelství EU. Eurokomisař navštívil i Ústav translologie Filozofické fakulty UK, který vychovává překladatele a tlumočnicků. Setkal se i s ministryní školství Danou Kuchtovou a s vicepremiérem pro evropské záležitosti Alexandrem Vondrou. V pátek 4. 5. 2007 jednal v Poslanecké sněmovně a Senátu.

3.5. Rakouský kancléř: Jednostranné ukončení dohod z Melku nemožné

Rakouský kancléř Alfred Gusenbauer označil jednostranné ukončení dohod z Melku, týkajících se jihočeské jaderné elektrárny Temelín, za nemožné. V závěrečné rozpravě parlamentu o návrhu rozpočtu, která se dnes týkala kapitol zemědělství a ekologie, kancléř prohlásil, že melkské dohody nelze ukončit, dokud Česko nepředloží Rakouskem požadované důkazy o bezpečnosti elektrárny.

Znovu potvrdil, že skupina právníků z kancléřství a ministerstva zahraničí s "nezávislými experty" posuzuje možnost mezinárodněprávní žaloby proti České republice pro údajné porušení melkských dohod.

"Pokud budou předloženy důkazy neuspokojivé, budeme pravděpodobně zároveň i vědět, kde a jak můžeme a musíme dál z hlediska mezinárodního práva postupovat," prohlásil rakouský kancléř. Termín ukončení práce právních expertů však znovu neoznámil.

Český kabinet se domnívá, že by bylo na místě přejít v oblasti jaderné bezpečnosti mezi Českem a Rakouskem do režimu standardní mezinárodní informační dohody, uznává nicméně, že Rakousko na to ještě není připraveno.

Odpůrci jaderné energetiky v Rakousku tvrdí, že dohody nelze jednostranně vypovědět, česká vláda uvádí, že je nelze ukončit ani jednostranně, ani oboustranně, protože nejsou smlouvou podle mezinárodního práva.

4.5. V Afghánistánu při sesuvu půdy zahynul český voják, další zranění

V Afghánistánu zahynul v noci na 4. 5. 2007 český voják, zavalila ho lavina kamení a bahna. Další dva příslušníci české mise byli při náhlém sesuvu půdy zraněni těžce, čtyři utrpěli lehká zranění, řekl novinářům náčelník generálního štábu Vlastimil Pícek. Ve čtvrtek 3. 5. 2007 večer se asi 30 kilometrů jihovýchodně od provinčního rekonstrukčního týmu ve Fajzábádu, kde působí čeští vojáci, vinou bouřky a prudkého deště náhle sesunula půda. Místem v té době projížděla patrola českého kontingentu - celkem 14 osob a čtyři vozidla. Sesuv půdy srazil jedno vozidlo se dvěma vojáky, které lavina strhla ze srázu a zcela zavalila.

K místu nehody okamžitě dorazili záchranáři. Jednoho z Čechů našli 4. 5. 2007 nad ránem už bez známek života, druhého se podařilo vyprostit s těžkými zraněními. Do vojenské nemocnice byli spolu se zraněným vojákem přepraveni i zbývající příslušníci patroly. Vojáci byli z 43. výsadkového mechanizovaného praporu z Chrudimi.

Ministryně obrany Vlasta Parkanová novinářům řekla, že na přání rodin nebude jejich jména zveřejňovat. "Zcela jistě se o ně postaráme, ta pomoc nemůže být jen materiální, ale i duchovní," dodala.

"Tělesné pozůstatky druhého vojáka budou převezeny na mezinárodní letiště do Kábulu a následně do České republiky. Rodiny obou vojáků byly informovány," uvedlo ministerstvo.

Podle premiéra Mirka Topolánka je to v krátké době druhá nešťastná událost ve stejném regionu. Připomněl nedávný útok na českého diplomata. "Není to vojenská událost v pravém slova smyslu, stát se to může, je mi to nesmírně líto," dodal.

Poslanecká sněmovna na počest mrtvého vojáka držela minutu ticha. Dolní komoru o neštěstí informoval předseda jejího branného výboru Jan Vidím (ODS). Na nehodě mělo podle něj podíl velmi špatné počasí v oblasti, takže nelze hovořit o tom, že bude třeba přijmout nějaká nová bezpečnostní opatření.

V současnosti působí Češi v provinčním rekonstrukčním týmu ve Fajzábádu na severu Afghánistánu, kde se 83 vojáků spolu s Němci a Dány podílí na zajištění bezpečnosti a stability v provincii Badachšán. Češi jsou i na mezinárodní letištní základně v Kábulu, kde funguje známá polní nemocnice.

4.5. Premiér Topolánek a ministryně Parkanová kvůli radaru USA v Brdech

První zastavení při pracovní cestě premiéra Mirka Topolánka, kterého doprovázeli ministryně obrany Vlasta Parkanová a náčelník Generálního štábu AČR generálporučík Vlastimil Pícek, patřilo dělostřelcům v Jincích. Zde se na velitelství 13. dělostřelecké brigády po uvítání zastupujícím velitelem plukovníkem Miroslavem Zelinkou seznámil s úkoly, které příslušníci jednotek této brigády plnili a plní doma i v zahraničí. Ve výcvikovém prostoru potom zavítal do objektu, kde do roku 1989 sídlili sovětsí vojáci. Ten se nachází mezi Míšovem a Borovnem na Rokycansku.

Hlavní důvod premiérovy cesty do Brd však spočíval v účasti na besedách s obyvateli obcí, které sousedí s Vojenským újezdem Brdy a v jejichž blízkosti se uvažuje o vybudování americké radarové základny.

„Nepřijel jsem nikoho přesvědčovat. Chci si pouze vyslechnout argumenty občanů a slyšet na vlastní uši, zda jsou, či nejsou jejich obavy založeny na racionálním jádru,“ uvedl premiér české vlády.

Besedy, kterých se zúčastnili občané v Borovnu a Strašicích, byly velmi bouřlivé a mnohdy plné emocí. Také ministryně Vlasta Parkanová odpovídala na dotazy, které na ni směřovaly. K jednomu z nich uvedla: „Já si velice vážím života, sama jsem jeden život jako matka darovala a znám jeho cenu. Není pravda, že jsem krvelačná

šelma, jak mi někteří moji odpůrci píší v e-mailech. Na mír ale nemůžeme nečinně čekat se založenýma rukama v klíně. Proto se dnes tady scházíme, abychom diskutovali o radaru v Brdech.“

Premiér Mirek Topolánek se snažil sdílet obavy občanů z obcí sousedících v bezprostřední blízkosti vojenského újezdu a snažil se jim vysvětlit, že jednání o případném vybudování radarové základny v Brdech je teprve na začátku. Řekl, že začala jednání, v nichž budou mít hlavní slovo zákonodárci v Parlamentu ČR, a bude se jednat o suverénní rozhodnutí našeho státu.

Zdůraznil, že od 1. května letošního roku existuje na jeho úřadě post, z něhož budou k občanům směřovat relevantní informace týkající se problematiky radarové základny.

“Chci vám dát co nejvíce informací od odborníků. Já se také nepovažuji za odborníka na protiraketovou obranu a spoléhám na výsledky a závěry těch, kteří se touto věcí zabývají,“ ujistil přítomné premiér.

Ministryně Vlasta Parkanová potvrdila, že Ministerstvo obrany ČR ustanovilo komisi zdravotnických odborníků, kteří mají prozkoumat, zda může radar ohrozit zdraví lidí.

V této komisi už pracují lékaři a pedagogové, profesori z Univerzity obrany, především z Fakulty vojenského lékařství a zdravotnictví. Dva její zástupci, podplukovník docent Jan Osterreicher a MUDr. Pavel Bednarčík, byli přítomni vášnivě diskusi v Borovně i ve Strašicích.

Premiér Topolánek ujistil všechny občany, že v obcích kolem Vojenského újezdu Brdy není jistě naposledy a bude se snažit dávat občanům co nejvíce odpovědí na jejich dotazy.

„Nemíníme dělat nic, co by mělo být proti vám,“ uzavřel svou argumentaci premiér vlády, když odjížděl ze Strašic.

9.5. ČR a Polsko chtějí právo zastavovat zákony EU, změny v hlasování

Ve sporech o evropskou ústavu hrozí konflikt kolem budoucích práv národních parlamentů a přerozdělení hlasů členských zemí. Česká republika při jednáních o nové smlouvě o fungování Evropské unie žádá zavedení "červené karty", kterou by parlamenty 27 členských zemí mohly používat vůči unijním zákonům. Praha se také připojila k Polsku a požaduje změny v rozdělení hlasů v Radě EU, jaké navrhuje odmítnutá euroústava. ČTK to řekl český vyjednavatel pro novou ústavní smlouvu Jan Zahradil. Podle německého listu Handelsblatt chtějí právo "červené karty" také Polsko a Nizozemsko.

Zahradil však navíc řekl, že Česká republika chce změnit přerozdělení hlasů v Radě EU, kde členské státy definitivně schvalují zákony a opatření. Hlasy jsou rozděleny víceméně podle počtu obyvatel. Podle Zahradila rozdělení hlasů podle ústavy odmítnuté před dvěma lety ve Francii a Nizozemsku oslabovalo českou pozici oproti nynějšímu stavu, který upravuje smlouva z Nice z roku 2000.

Zatím měli námitky proti přerozdělení hlasů jen Poláci. Odpor Varšavy i Prahy tak může znamenat další překážku k dosažení dohody o nové smlouvě.

Zatím se totiž rýsoval kompromis přejímající z euroústavy jen základní institucionální reformy, které jsou však navzájem provázaným systémem kompromisů, do něhož většina zemí nechce zasahovat.

Podle českého europoslance je několik možností, jak hlasy přerozdělit - změny navrhované Polskem, zvýšení limitů pro dvojitou kvalifikovanou většinu (beroucí v úvahu počet hlasů i počet obyvatel) nebo rozšíření možnosti neúčastnit se v případě nesouhlasu s danou politikou nebo legislativou.

Pokud jde o parlamenty, může podle představ Prahy, Varšavy a Haagu ztroskotat každé opatření, postaví-li se proti němu aspoň třetina národních parlamentů. Tři země, které patří mezi nejodhodlanější odpůrce euroústavy, by tak chtěly posílit v EU princip subsidiarity. Podle něj společenství přebírá jen úkoly, které nelze upravit na národní úrovni.

Podle Zahradila požadavek vyplývá ze stanoviska k euroústavě, který vláda přijala koncem dubna a který se vyslovuje pro zvýšení role národních parlamentů. Požadavek jde nad rámec zamítnuté euroústavy, potvrdil Zahradil, podle něhož česká strana chce dosáhnout změn v "institucionálním balíčku" obsaženém v euroústavě.

Podle ní by mohly národní parlamenty ukázat pouze "žlutou kartu". Kdyby třetina národních zákonodárných sborů mínila, že komise překračuje jejich kompetence, musela by Evropská komise odůvodnit, proč považuje projekt za důležitý. Zastavit ho ale národní parlamenty podle dojednaného textu nemohly.

Německo se nyní snaží ukončit spory kolem smlouvy o fungování rozšířené EU a vyhodnocuje stanoviska a přání členských zemí. Emisaři všech 27 států se poprvé sejdou v úterý 15. května v Berlíně všichni najednou, řekl Zahradil. Poprvé si budeme moci říci své názory takřikajíc naživo, dodal.

Na summitu EU v Bruselu 21. a 22. června pak chce Berlín předložit návrhy hlavních bodů pozměněné smlouvy a především "jízdní řád" ratifikace, která by měla být dokončena do voleb do EP v červnu 2009.

List Die Welt píše, že se text nového dokumentu výrazně zkrátí a také pozmění, čímž se vychází vstříc zejména zemím skeptickým vůči ústavě. Nový text ale má zároveň obsahovat i dodatečné odkazy na ochranu ovzduší nebo na solidární postup v zásobování energiemi.

9.5. Topolánek v Pákistánu probíral terorismus i obchod

Český premiér Mirek Topolánek při své návštěvě Islámábádu ocenil roli Pákistánu v boji proti terorismu a při stabilizaci této neklidné oblasti Asie. Jeho pákistánský protějšek Šaukat Azíz po schůzce mimo jiné vyzval svět, aby se větší měrou podílel na hospodářské obnově sousedního Afghánistánu, který se stále nemůže vzpamatovat z mnohaletých válek. Hlavním tématem jednání s Azízem i pákistánským prezidentem Parvízem Mušarafem byl však rozvoj vzájemného obchodu. Jednalo se mimo jiné i o radiolokátoru Věra.

"Pákistán sehrává v poslední době velmi významnou stabilizační a mírovou roli v regionu," řekl Topolánek, který zároveň ocenil zapojení Pákistánu do boje s terorismem.

Návštěvu Topolánka, který je prvním českým premiérem, jenž do Pákistánu oficiálně zavítal, provázejí přísná bezpečnostní opatření. Kromě bezpečnostních a politických otázek se premiéři zabývali obchodem a dvěma důležitými smlouvami - dohodou o ochraně investic a o zamezení dvojímu zdanění. První sice byla podepsána už v roce 1999, avšak Pákistán ji zatím neratifikoval, druhá je teprve ve stadiu zrodu. V obou případech pákistánští představitelé podle Topolánka přislíbili rychlou součinnost.

"Jsou tady zajímavé investice," řekl ministr průmyslu a obchodu Martin Říman, který premiéra doprovází. "Samozřejmě investovat větší peníze bez jistot, které dávají tyto mezinárodní dohody, je poměrně obtížné," dodal Říman v rozhovoru s ČTK a Českou televizí.

V souvislosti s plánem na dodávku českých radiolokátorů Věra Topolánek s pákistánským prezidentem i premiérem probíral i otázku uzavření dohody o utajovaných informacích. Radiolokátor Věra je pasivním sledovacím systémem, který

sám nevysílá, ale jen přijímá a zpracovává signály. Dokáže objevit přítomnost cizího radaru a určit jeho typ, aniž je sám odhalen. Může najednou sledovat až 200 letounů. Jde o modernějšího nástupce známého systému Tamara.

Pardubická firma ERA, která přístroje vyrábí, už má prý dohodnutou dodávku čtyř těchto systémů, z nichž jeden už v Pákistánu je. Nyní se ale musí ještě dojednat mezi ČR a Pákistánem zmiňovaná smlouva. O její podobě bude v Islámábádu jednat první náměstek ministryně obrany Martin Barták, podle něhož jde o to, aby si české úřady udržely určitou kontrolu nad přístroji i po jejich předání Pákistánu.

Spojenci ČR nyní proti prodeji Věry neprotestují a podle Topolánka pákistánská strana nevidí v uzavření zmiňované dohody problém.

S Mušarafem i Azízem také Topolánek jednal o úsilí Pákistánu dosáhnout dohody o volném obchodu s EU a přislíbil jim, že ČR bude při jednáních v EU podporovat snahy Islámábádu. Topolánek také oznámil, že ČR hodlá v Pákistánu otevřít dva honorární konzuláty.

11.5. Topolánek v Gruzii o možných hrozbách energetické politiky Ruska

Rusko využívá energetického tlaku ve své zahraniční politice. Česká republika by prý kvůli ruské energetické politice dokonce mohla přijít o roli tranzitní země. Po jednání se svým gruzínským protějškem Zurabem Nogaidelim to v Tbilisi řekl český premiér Mirek Topolánek. ČR podle něj podporuje vstup Gruzie do Evropské unie a Severoatlantické aliance. Hlavní část rozhovorů se ale týkala rozvoje obchodu. Diskutovalo se o možnosti dodávek zbraní Gruzii, například nepotřebné munice, čemuž se podle premiéra Česko nebude bránit.

"Já vnímám energetický tlak Ruské federace jako zahraničněpolitickou otázku, a to zcela rozhodně," prohlásil Topolánek. Jednalo se i o podobné tranzitní roli, kterou v energetických dodávkách obě země hrají a "o kterou díky energetické politice Ruské federace můžeme přijít", dodal v rozhovoru s ČTK a Českou televizí.

S Ruskem má problém i Gruzie. Moskvě vadí její prozápadní politika, rostoucí výdaje na obranu či její úmysly vstoupit do NATO. "Pokud mluvím s ruskými politiky, snažím se je přesvědčit, že přiblížením NATO k hranicím Ruské federace se spíše blíží prostor prosperity a bezpečí než naopak. To znamená - nemělo by to ohrožovat zájmy Ruské federace, pokud nejsou jiné, než si myslíme," uvedl k tomu český premiér.

Tbilisi zase obviňuje Moskvu z podpory separatistických oblastí na svém území - Jižní Osetie a Abcházie. "Dotkli jsme se samozřejmě i sousedství Gruzie a těch zamrzlých konfliktů, nebylo to ale určitě hlavní téma rozhovoru," poznamenal k této věci Topolánek.

Členem premiérové delegace je i první náměstek ministryně obrany Martin Barták, který se zástupci Gruzie jednal o možném prodeji bojových letounů L-159. Topolánek ke zbrojním obchodům poznamenal, že Česko nemínilo omezovat zbrojní dodávky do Gruzie. "V žádném případě nebudeme brzdit, pokud se bude jednat o nepotřebnou municí a o materiál, který je k dispozici a který stejně musíme prodávat nebo likvidovat. Gruzie je jednou z destinací, kde míníme tento obchod uskutečňovat," doplnil ministerský předseda. To by se nemuselo příliš zamlouvat Moskvě, která před dvěma lety kritizovala ČR, když Gruzii předala několik tun nepotřebné munice.

Patrně i kvůli tlaku Ruska by Gruzie chtěla vstoupit do NATO, což Topolánek podpořil. Se svým protějškem Topolánek jednal i o zóně volného obchodu, která by mohla usnadnit Gruzii vstup na evropský trh při současně probíhajícím embargu Ruské federace.

Topolánek je prvním českým premiérem v historii samostatné ČR, který Gruzii oficiálně navštívil. V Tbilisi, kam přiletěl ve čtvrtek 10. 5. 2007 z Pákistánu, zůstal do soboty 12. 5., kdy se vrátil zpět do ČR.

11.5. Ministryně Parkanová navštívila české vojáky v Kosovu

Česká ministryně obrany Vlasta Parkanová během návštěvy českého vojenského kontingentu na základně Šajkovac v Kosovu uvedla, že přítomnost mezinárodních jednotek v Kosovu bude i nadále potřebná. Podle Parkanové bude i česká armáda v kosovské misi pokračovat bez ohledu na případné snižování armádního rozpočtu.

Pro českou armádu je prestižní vyslat vojáky do zahraničních misí, řekla Parkanová. "Mise se rušit nesmí, a to i za tu cenu, že finanční prostředky budou velkým problémem," řekla novinářům ministryně, která se během návštěvy setkala i s velitelem mezinárodních mírových sil KFOR Rolandem Katherem z Německa.

Parkanová také ocenila působení mezinárodních jednotek, které se snaží situaci v Kosovu stabilizovat.

Kosovo spravují od konce let 1998 až 1999 Spojené národy. O budoucím statusu provincie, kde Albánci tvoří 90 procent obyvatel, má rozhodnout Rada bezpečnosti OSN. Albánci požadují na základě plánu zmocněnce OSN Marttiho Ahtisaariho nezávislost. Plán podporuje EU a USA, zatímco Srbsko a jeho tradiční spojenec Rusko jsou proti němu. Podle Parkanové však v současnosti není bezpečnostní situace v Kosovu nikterak vyhrocená.

V rámci desátého kontingentu české armády působí v Kosovu od ledna přibližně 430 vojáků, kteří by v této zemi měli zůstat do poloviny letošního roku. Úkolem vojáků je podílet se na udržování stability a rozvoje demokracie v regionu. V poslední době se však Češi snaží předávat větší zodpovědnost místním úřadům. "Snažíme se předávat zodpovědnost lokální policii," řekl velitel kontingentu Ladislav Švejda.

V dubnu také v Kosovu začala působit vrtulníková asi 30členná jednotka ze základny v Přerově, která má s sebou dvě víceúčelové transportní helikoptéry.

11.5. Rakušané zablokovali kvůli Temelínu 12 z celkem 16 přechodů

Rakouští odpůrci jihočeské jaderné elektrárny Temelín zablokovali opět po dvou týdnech hranice s Českem, tentokrát na 12 ze 16 přechodů. Rozsahem největší blokáda hranic za posledních sedm let trvala dvě hodiny, v 17:00 ji organizátoři ukončili. Větší dopravní problémy akce nezpůsobily. Organizátoři ale oznámili další rozšiřování protestů. Stupňují tak tlak na rakouskou vládu, aby podala proti Česku mezinárodní žalobu kvůli údajnému porušení dohody z Melku o bezpečnostních opatřeních v Temelíně.

Protest začal krátce po 15:00 SELČ na osmi místech na jihu Čech a na čtyřech jihomoravských přechodech. Bez omezení zůstaly průjezdné jen čtyři přechody, z toho tři mohly využívat kamiony.

Důvody protestů zůstávají stejné. Jejich organizátorům vadí loňská kolaudace a spuštění Temelína při údajných bezpečnostních nedostatcích.

Nejfrekventovanější jihočeský hraniční přechod v Dolním Dvořišti/Wulowitz dnes zablokovalo 30 demonstrantů z Rakouska a Bavorska s transparenty. Silnici zatarasili traktorem, jedním nákladním a několika osobními automobily s nápisy Stop Temelín. V zahájení blokády se jim snažili zabránit dva čeští novináři, kteří se postavili před nákladní auto s transparentem Rakušané, dodržujte dohody z Melku. "Přijeli jsme vyjádřit nesouhlas s terorem, kterému rakouští aktivisté podrobují české občany blokací hranic. Jsem odhodlán požádat české ministerstvo zahraničí, aby se mě zastalo," uvedl Jiří X. Doležal z týdeníku Reflex poté, co ho rakouští policisté po

menších strkanicích oddělili od demonstrantů, čímž podle něj porušili jeho svobodu projevu.

Česká policie nepřijala zvláštní dopravní opatření, protesty se obešly bez větších problémů. Kolony se tvořily spíše na rakouské straně.

Mnozí čeští politici volají po tom, aby si Česko už oficiálně stěžovalo na nečinnost rakouských úřadů. Ty opakovaně tolerují porušování základního práva obyvatel EU na volný pohyb osob a zboží. Jihočeský hejtman Jan Zahradník ve čtvrtek 10. 5. 2007 vyzval premiéra Mirka Topolánka, aby blokády jasně odmítl. Stejnou výzvu zaslal hejtman i spolkovému kancléři Alfredu Gusenbauerovi.

Šéf české diplomacie Karel Schwarzenberg ve čtvrtek 10. 5. 2007 prohlásil, že pokud rakouští aktivisté přechody zcela zablokují a nebudou jen demonstrovat, má v úmyslu nastolit tuto záležitost v rozhovoru se svou rakouskou kolegyní Ursulou Plassnikovou. Patrně tuto otázku otevře na schůzce ministrů zahraničí EU.

Honorakouský pověřenec pro otázky jaderných zařízení Radko Pavlovec uvítal, že se o blokáдах bude mluvit na evropské úrovni. "Je ovšem poměrně absurdní, že se vláda aktivně zabývá problémem, který se týká několika desítek lidí po dobu jedné hodiny, ale nezajímá se o bezpečnost milionů lidí v našem středoevropském regionu," uvedl.

12.5. K jednání o radaru kvůli situaci v Kongresu nutný dle Bursíka čas

Jednání o umístění radaru americké protiraketové obrany v České republice vyžaduje podle místopředsedy české vlády a předsedy Strany zelených Martina Bursíka delší čas. Upozornil tak v pátek 11. 5. 2007 na vývoj schvalování rozpočtu v Kongresu USA poté, co branný výbor Sněmovny reprezentantů navrhl zkrátit plánované výdaje na výstavbu protiraketové základny v Polsku o 160 milionů dolarů.

Schvalovací proces v ČR by se měl správně načasovat tak, "aby se nestalo, že na jedné straně vedeme úsilí a v dobré víře jednáme, a na druhé straně není ten proces vyjasněný na půdě Kongresu," řekl Bursík ČTK po jednání s představiteli amerického ministerstva obrany ve Washingtonu. "To vyžaduje určitý čas, podtrhává náš (Strany zelených) argument, že to není proces, který by se dal vyřešit v krátkém čase. Vyžaduje to dialog v České republice a Spojených státech i s partnery v NATO a Evropské unii," uvedl.

Zároveň dodal, že již dříve oznámený zhruba roční termín na dokončení jednání o základně s americkou stranou je realistický. "Hodně nám napoví, jak bude schvalování rozpočtu probíhat v Kongresu, nakolik je ta nabídka politicky realistická," dodal.

Při rozhovorech ve Washingtonu byl ubezpečován, že vláda USA počítá se začleněním radaru do systému NATO. Nyní podle něho záleží na konkrétních formulacích, jak daleko půjde vláda USA v provázanosti se systémem NATO.

Zelení na této podmínce trvají, protože NATO je hlavní garancí bezpečnosti ČR, řekl Bursík. "Náš obranný koncept je postaven na multilaterálním základě; chceme mít jistotu, že vyjednávání s USA nezhorší vztahy s partnery v NATO," prohlásil.

Téma protiraketového radaru "není zralé", aby bylo vpuštěno do referenda, řekl k jednáním v české Poslanecké sněmovně na toto téma před několika dny. Sám není "velkým příznivcem" jednorázového referenda prosazovaného českou opozicí, které by byl ochoten podpořit místopředseda jeho strany Ondřej Liška. "Není to součástí našeho programu," konstatoval Bursík.

"Mluvit v tuto chvíli o referendu, které nemáme, a v momentě, kdy není jasná situace na straně Kongresu USA, (tak) zbytečně předbíháme dobu. Zbytečně bychom se

dostávali do pozice, kdy bychom vtahovali do rozhodování veřejnost, a přitom by se mohlo za pár měsíců stát, že to vlastně není téma," uvedl Bursík.

Aniž by chtěl spojovat problematiku radaru s otázkou odstranění víz pro české občany cestující do USA, upozornil, že je logické, že jestliže je ČR spolehlivým partnerem pro základnu, měla by být také partnerem, který nepotřebuje vízovou povinnost. "Doba nazrála, aby USA víza zrušily a administrativa našla způsob, jak toto téma v Kongresu odblokovat," uvedl.

Bursík se během pobytu v USA zúčastnil v New Yorku také zasedání Komise OSN pro udržitelný rozvoj a jednal s americkými činiteli a představiteli OSN o ekologické problematice.

12.5. Premiér prý při návštěvě Gruzie nechtěl zhoršovat vztahy s Ruskem

Český premiér Mirek Topolánek, který zakončil třídní oficiální návštěvu Gruzie, po setkání s prezidentem Michailem Saakašvilim ČTK v letadle cestou zpět do Prahy řekl, že cílem jeho návštěvy bylo zlepšit vztahy s Gruzii, nikoli zhoršit vztahy s Ruskem. Reagoval tak na dotaz, zda s prezidentem diskutoval i problémů odštěpených oblastí Jižní Osetie a Abcházie, které podporuje Rusko.

Setkání se Saakašvilim bylo dohodnuto až na poslední chvíli, prezident kvůli němu urychlil návrat z Polska. Podle Topolánka spolu oba politici rozmlouvali o energetice, obchodu, zdravotnictví, o přibližování Gruzie k NATO a EU či o možnosti otevřít pro Gruzii zónu volného obchodu s EU. Nejzajímavější část debaty podle českého ministerského předsedy, který zavítal i do černomořského letoviska Batumi, byla geopolitická témata.

O tom, zda mezi nimi byla i otázka zmiňovaných dvou sporných oblastí, které se od Gruzie v 90. letech jednostranně odštěpily a nyní usilují o úplné odtržení a případné připojení k Rusku, však odmítl hovořit. "Přijel jsem zlepšit vztahy s Gruzii, a ne zhoršit vztahy s Ruskem," prohlásil pouze. Zopakoval pak ale i svá páteční (11. 5. 2007) slova po jednání s gruzínským premiérem Zurabem Nogaidelim o ruské energetické politice. Ta je prý podle něj hrozbou pro tranzitní roli, kterou v energetice mají Gruzie a ČR podobnou.

14.5. Rakouská žaloba kvůli Temelínu je prý možná jen se souhlasem ČR

Případná žaloba na Českou republiku kvůli jaderné elektrárně Temelín (JETE) u Mezinárodního soudního dvora v Haagu je možná jen se souhlasem české strany. Vyplývá to z informace o dosud nezveřejněném posudku, který si u právních expertů objednala rakouská vláda. Z nedávných vyjádření českého premiéra Mirka Topolánka se však dá usuzovat, že český souhlas s rakouskou žalobou kvůli údajnému neplnění takzvané dohody z Melku je prakticky vyloučený.

První informace o expertize v Rakousku unikly zřejmě z poslaneckých kruhů. Podle rakouské tiskové agentury APA, která má text dokumentu k dispozici, experti konstatují to, co již delší dobu přiznává i rakouský tisk: žaloba není možná u Evropského soudu a v Haagu je možná jen se souhlasem české vlády, která k tomuto souhlasu nemůže být nucena.

"Vzhledem k rizikům, jež jsou s takovou žalobou spojena, a s ohledem na dosavadní českou pozici je možnost takového postupu nutné posoudit se zřetelem na politická stanoviska," dodávají experti.

Souhlas české vlády s podáním rakouské žaloby je však takřka vyloučený. Premiér Mirek Topolánek minulý měsíc při návštěvě Vídně řekl, že ujednání z Melku jsou podle názoru české vlády nežalovatelná. Nevyloučil však, že politici obou zemí se

budou dále pokoušet o smír v této kontroverzní záležitosti. Zmínil i společnou česko-rakouskou parlamentní komisi, která má dohlížet na bezpečný provoz Temelína. Expertiza by měla být podle neoficiálních informací zveřejněna ve středu 16. 5. 2007 po zasedání rakouské spolkové vlády. Její obsah se však už dostal do rukou různých zainteresovaných kruhů, protože se na ni již začaly objevovat první reakce.

17.5. Bush kritizoval demokraty za omezení financí na základnu v Polsku, reakce Zelených a ČSSD

Americký prezident George Bush a zástupci jeho Republikánské strany v Kongresu ve středu 16. 5. 2007 kritizovali rozhodnutí demokratických poslanců seškrtnat výdaje na vybudování protiraketové základny ve střední Evropě. Omezení financí, které se nemá dotknout plánovaného umístění radaru v České republice, ale dislokace odpalovacích zařízení pro deset záchytných raket v Polsku, podpořil před týdnem branný výbor Sněmovny reprezentantů.

Bush ve své reakci, zveřejněné ve středu 16. 5. 2007, prohlásil, že jeho vláda rozhodně nesouhlasí s rozhodnutím zredukovat částku 746 milionů dolarů, požadovanou pro úřad raketové obrany Pentagonu. Tento obnos zahrnoval i finance na základnu v Polsku.

Republikánští zákonodárci na tiskové konferenci prezidentovo stanovisko podpořili. "Odkdy umožňujeme NATO rozhodovat, co je nejlepší pro Spojené státy?" tázal se republikánský poslanec Trent Franks s narážkou na výzvy některých demokratů, aby americká protiraketová základna byla vystavěna v užší spolupráci s NATO.

Jednou z těch, podle nichž nebyla záležitost dostatečně konzultována se spojenci v NATO, je i předsedkyně podvýboru pro strategické síly, demokratka Ellen Tauscherová. Ta také umístění záchytných raket, určených k sestřelování útočných raket případného nepřítele, v Polsku kritizovala s odůvodněním, že nebyly dostatečně otestovány.

"Dějiny nám ukázaly, že Amerika nemůže sedět stranou a čekat, až budou v Evropě učiněna rozhodnutí," namítl mluvčí Republikánské strany v otázce raketové bezpečnosti Eric I. Cantor.

Sebrat peníze z rozpočtu na raketovou obranu a využít je jinde podle něj nebyl dobrý nápad. "Toto vytvoří ochranný štít pro naše spojence, včetně Ruska, kteří si dělají obavy z rostoucí hrozby střel z Íránu, Číny a ze Severní Koreje," dodal.

Zájem Číny o zdokonalení vlastního systému raket použitelných k sestřelení satelitů je alarmující, protože velká část amerických obranných schopností závisí na satelitních technologiích, připomněl Cantor.

Peníze zablokované branným výborem Sněmovny reprezentantů mohou být opět uvolněny v dalším legislativním procesu, až se otázkou bude zabývat celá Sněmovna reprezentantů a také Senát. Platnost konečného rozhodnutí Kongresu musí navíc podpisem stvrdit prezident.

Branný výbor rovněž uvedl, že Bushova vláda může opět o odmítnuté finance požádat, pokud Polsko uzavře s USA dohodu o umístění raket na svém území v příštím roce.

Plán demokratů seškrtnat výdaje na základnu označily opoziční ČSSD i vládní Strana zelených za potvrzení vlastních pochybností o celém projektu. Premiér Mirek Topolánek (ODS) míní, že Česko je teprve na začátku jednání s USA o základně a bude mít dost času na případné změny americké pozice reagovat.

18.5. Čeští vojáci zasahovali v Afghánistánu po útoku na místní policii

Čeští vojáci působící v Afghánistánu ve středu 16. 5. 2007 zasahovali po útoku na kolonu vozidel vysoce postaveného důstojníka afghánské národní policie, při němž byl jeden Afghánec zraněn smrtelně a dalších sedm utrpělo těžká zranění. Český tým měl za úkol zajistit bezpečnost v postiženém prostoru v provincii Badachšán a přepravu zraněných na základnu Provinčního rekonstrukčního týmu (PRT) ve Fajzábádu. ČTK to sdělila tisková a informační důstojnice 5. kontingentu české armády Lada Kovářová.

Atentát provedený dálkově řízeným nástražným systémem o síle rovnající se pěti kilogramům TNT na konvoj přepravující velitele badachšánské policie se odehrál přímo v provinční metropoli Fajzábádu. Jeden příslušník velitelovy ochranky utrpěl smrtelné zranění, sedm policistů, včetně velitele, bylo zraněno těžce.

Policejní velitel byl na cestě po Badachšánu, aby zjistil následky přírodní katastrofy, která zasáhla celou provincii. Během záplav a sesuvů bahna byla poničena řada vesnic a desítky obyvatel přišly o život. Jeden ze sesuvů půdy usmrtil také českého vojáka a dalších pět zranil, jednoho z nich těžce.

Po obdržení zprávy o útoku na afghánského policejního velitele byl vyslán na pomoc mezinárodní oddíl, který zahrnoval české síly rychlého nasazení pro nenadálé situace, tři německé zdravotnické týmy a belgický tým. Úkolem českých vojáků bylo, kromě ochrany belgického a německých týmů, zajistit bezpečnost v prostoru, kde se útok stal.

22.5. Kritika hraničních blokád mezi Rakouskem a ČR zazněla i v EP

Kritika blokád hraničních přechodů mezi Českem a Rakouskem, které organizují rakouští odpůrci jaderné elektrárny Temelín, zazněla v plénu Evropského parlamentu od českého europoslance Petra Duchoňe. Zástupce ODS v podstatě zopakoval hlavní české výhrady, na které své rakouské kolegy upozornilo i české ministerstvo zahraničí, podle něhož blokády porušují právo EU na volný pohyb osob a zboží.

"Respektuji skutečnost, že někteří rakouští občané jsou proti jaderné energetice. To je však nikterak neopravňuje k tomu, aby svůj názor prosazovali omezováním svobody jiných," uvedl Duchoň.

Český europoslanec uznává, že dopad jeho vystoupení je jen velmi malý a zdaleka nemá takové možnosti jako například šéf české diplomacie Karel Schwarzenberg, který o celém problému mluvil před nedávnem v Bruselu s rakouskou ministryní zahraničí Ursulou Plassnikovou. ČTK a Českému rozhlasu Duchoň rovněž řekl, že někteří jeho kolegové s projevem vyslovili souhlas, ale nikdo na něj přímo nereagoval.

Rakouští odpůrci atomu, jimž vadí elektrárna v Temelíně, uspořádali v uplynulých týdnech sérii blokád na česko-rakouských přejezdech. Česká diplomacie se v protiakci snaží přenést celý problém na půdu Evropské unie.

22.5. ČR si přeje změnu hlasování v EU a víc kompetencí pro parlamenty

Česká republika podporuje polský návrh na změnu v rozdělení hlasů členských zemí v Evropské unii, které navrhovala odmítnutá euroústava. Místopředseda vlády Alexandr Vondra na to poukázal v Berlíně při jednání s německým předsednictvím EU o institucionální reformě EU. Potvrdil také český zájem o vracení kompetencí národním parlamentům z evropské úrovně, pokud se ukáže, že výkon některých pravomocí ve členských státech je efektivnější.

"Máme pro polský návrh sympatie," řekl Vondra po jednání v kancléřském úřadu, na ministerstvu zahraničí a v německém parlamentu. Iniciativy Varšavy jsou podle něj spravedlivější z hlediska vyváženosti v EU a také pro Česko by byly výhodnější.

"Je otázkou, do jaké míry se to podaří," říká. Němečtí politikové zatím reagují spíše odmítavě v obavách, že nebude snadná dohoda, když se již dříve stanovené hlasovací poměry začnou měnit. Vondra však připomíná, že hlasování bylo dohodnuto pro euroústavu, která má řadu odpůrců a o níž se už ví, že nově připravovaná smlouva o fungování EU rozšířené na 27 členů nebude mít ústavní charakter a že bude jednodušší.

Podle dosud platné smlouvy z Nice z roku 2000 jsou hlasy v EU rozděleny víceméně podle počtu obyvatel. Česká strana sdílí názor Varšavy, že euroústava, jejíž schvalování předloni ztroskotalo na referendech ve Francii a Nizozemsku, ale oslabila oproti nynějšímu stavu postavení především Polska a posílila velké země.

Česko zároveň do jednání o nové smlouvě přichází s požadavkem na jasný mechanismus pro přesun kompetencí nejen zdola nahoru, ale také obráceně z evropské na národní úroveň. Odpovídá to principu subsidiarity, který zřetelně vyhovuje i předsedajícímu Německu.

Praha podporuje i posílení role národních parlamentů. Podle Vondry to znamená mít mechanismus, který by mohl zablokovat některý z návrhů v EU, který se nesetkává s podporou určitého množství členských zemí. "Nejsme sami," připomíná Vondra. Podobné připomínky mají podle něj Nizozemci, Britové a Poláci.

Německé předsednictví nyní v jednáních o nové smlouvě shromažďuje náměty členských zemí, aby mohlo na summitu EU 21. a 22. června v Bruselu předložit návrhy základních rysů nového dokumentu a časový harmonogram pro jeho přijetí a ratifikaci. V Berlíně jsou tak do vrcholné schůzky EU očekáváni mnozí představitelé členských zemí. V polovině června se chystá i cesta premiéra Mirka Topolánka.

25.5. Budoucí členové Schengenu zavádějí počítačový systém prý hladce

Přípravy na vstup do schengenského prostoru bez hraničních kontrol z hlediska zavádění informačního systému (SIS) běží podle stanoveného harmonogramu. Po varšavské schůzce zástupců členských zemí EU, které by do takzvaného Schengenu chtěly vstoupit od začátku příštího roku, se na tom shodli ministři vnitra České republiky a Slovenska Ivan Langer a Robert Kaliňák. Langer v telefonickém rozhovoru pro ČTK ujistil, že Česká republika bude k poslednímu dni letošního roku na vstup připravena.

Žádná ze zemí neměla podle Kaliňáka vážnější komplikace se zaváděním databáze Schengenského informačního systému SIS.

Pro zájemce o vstup do prostoru volného cestování platila původně podmínka, že zavedou druhou generaci SIS. Přípravy se však zpožďovaly, a proto Portugalsko navrhlo, aby se původní verze SIS provizorně rozšířila na všechny země.

Účastníci dnešní schůzky nereagovali na čtvrteční (24. 5. 2007) prohlášení rakouského ministra vnitra Günthera Plattera, podle něhož úplné otevření hranic po předpokládaném přistoupení zemí sousedících s Rakouskem do takzvaného schengenského prostoru k 1. lednu 2008 nelze zaručit.

Český šéf rezortu vnitra Langer v této souvislosti předpokládá, že Rakousko, Německo a Itálie, tedy země, kterých se rušení hranic týká, dostanou pozvánku na příští schůzku států chystajících se na vstup do schengenského prostoru, která bude koncem července v Bratislavě.

26.5. Účastníci sudetoněmeckých dnů volali po dialogu a rušení dekretů

Obvyklými výzvami k dialogu české vlády s poválečnými německými vysídleníci a ke zrušení platnosti dekretů o jejich vyvlastnění a zbavení občanských práv začal v bavorském Augsburgu 58. sudetoněmecký sraz. Odvíjí se ve snaze budovat "most k vlasti", jak také zní heslo letošního výročního víkendového setkání bývalých krajanů odsunutých z českých zemí.

"Němci mají právo od svého souseda žádat, aby zjevné kolektivní bezprávi nezůstávalo platnou součástí" právního řádu některé z evropských zemí, uvedl premiér spolkové země Hesenska a místopředseda vládní strany CDU kancléřky Angely Merkelové Roland Koch. "S českou vládou můžeme udržovat velmi uvolněný vztah, když jasně řekneme, co žádáme," řekl.

Český premiér Mirek Topolánek novinářům v Praze řekl, že Česká republika dialog o sudetoněmecké otázce dlouhodobě vede s německou spolkovou vládou, která je jejím partnerem. ČR podle něj plní i všechny závazky obsažené v česko-německé deklaraci a fondu budoucnosti, včetně prohlubování dialogu se sudetskými Němci.

Koch převzal na úvodním shromáždění několika set funkcionářů sudetoněmeckého hnutí každoroční cenu pojmenovanou po římskoněmeckém císaři a českém králi Karlu IV. Sudetští Němci považují jeho vládu za dobu zářného soužití mezi Čechy a Němci.

Náměstek spolkového ministra vnitra Peter Altmaier (CDU) jako zástupce berlínského kabinetu účastníky ujistil, že vláda přikládá velký význam historickému vyrovnání s nuceným přesídlováním. Na základě koaliční smlouvy z roku 2005 pracuje na "viditelném znamení", kde by se mělo připomenout vysídlování ve 20. století. Na toto dokumentační středisko zamýšlené v Berlíně už vláda vyčlenila první prostředky a ještě letos předloží jeho koncepci. Altmaier zároveň zdůraznil, že se projekt musí budovat v konsenzu se sousedními státy, odkud byli vysídleni Němci.

Předseda Sudetoněmeckého krajanského sdružení Bernd Posselt vyzval českou vládu, aby prolomila "téměř hysterický strach" před dialogem. Tomu by mohl podle něj sloužit například kulatý stůl se zástupci české vlády. "Sudetští Němci nejsou žádní lidojedi, ale jsou evropskou skupinou hájících lidská práva," řekl.

Výzvu k dialogu české vlády se sudetskými Němci obsahoval i předem písemně rozšířený projev Rolanda Kocha. V projevu samotném, který se zcela lišil od písemné podoby, však Koch tuto výzvu jednoznačně nevyřekl.

Mirek Topolánek se podle Posselta jako první český ministerský předseda zdvořile omluvil, že nepřijede na výroční setkání, kam sudetští Němci české premiéry pokaždé zvou. V novém ministru zahraničí Karlu Schwarzenbergovi, který se dříve kritičtěji vyjádřil k některým stránkám vysídlení sudetských Němců, Posselt spatřuje "nový pragmatismus".

Toto vyjádření jako "krok k uvolnění" ocenila také bavorská ministryně sociálních věcí Christa Stewensová, která je v mnichovské zemské vládě odpovědná za patronát nad sudetskými Němci. I pro Rolanda Kocha jsou tato slova z české strany dosud "nesamozřejmá" a "odvážná".

27.5. Stoiber kritizuje vysídlení Němců a vítá české vyrovnávání

Poválečné vysídlení Němců z českých zemí je evropským problémem, prohlásil bavorský premiér Edmund Stoiber na každoročním srazu sudetských Němců. Na mnohatisícovém shromáždění v Augsburgu tradičně kritizoval československé dekry, podle nichž byli Němci zbaveni majetku a občanských práv. Víval zároveň některé české kroky, které podle něj přispívají k porozumění.

Tak, jak se německá společnost vyrovnává s nacistickou diktaturou, podle Stoibera také česká společnost musí dospět k poznání, že "vyhnání bylo a je bezprávím". Stoiber přijel ve funkci zemského premiéra na sudetoněmecký sraz zřejmě naposledy, protože v září hodlá odejít z čela největší německé země a vládní strany CSU.

Vysídlení Němců podle něj není jen problémem mezi Němci a Čechy, ale je také problémem evropským, prohlásil v poměrně střízlivě laděném projevu. Společná evropská budoucnost se nedá budovat na "vyháněcích dekrettech", uvedl s odkazem na poválečné právní úpravy prezidenta Edvarda Beneše, na jejichž základě sudetští Němci byli zbaveni majetku a občanských práv. "Benešovy dekrety nejsou slučitelné s právem, duchem a kulturou Evropy," řekl Stoiber, jehož spolková země je patronem sudetských Němců.

Ocenil některé počiny, jimiž se česká strana podle něj vyrovnává se společnou minulostí. Jako příklad uvedl kritická slova exprezidenta Václava Havla na adresu vysídlení nebo jmenoval bývalého premiéra Jiřího Paroubka, který svého času vyzdvihl sudetské Němce, kteří se podíleli na odporu proti nacistům. "Pozoruhodné" je podle něj také nedávné vyjádření ministra zahraničí Karla Schwarzenberga, který označil odsun za vyhnání.

Stoiber zároveň věří, že přijde den, kdy bude česká reprezentace se sudetskými Němci mluvit. Česká veřejnost je na cestě se oprostít od dějinných obrazů z doby komunismu, konstatoval. Stěžejní dokument o vzájemných vztazích - Česko-německou deklaraci z roku 1997 - považuje za krok správným směrem, ale je prý třeba pokročit dále.

Bavorský premiér podporuje projekt střediska pro dokumentaci vyhnání ve 20. století, který spolková vláda chystá v Berlíně. Slíbil také podporu novému projektu v podobě ústředního sudetoněmeckého muzea v Mnichově.

Předseda Sudetoněmeckého krajanského sdružení Bernd Posselt oznámil tisícům účastníků, že se Mirek Topolánek jako první český ministerský předseda zdvořile omluvil, že nepřijede na výroční setkání, kam sudetští Němci české premiéry pokaždé zvou. Svou omluvu údajně odůvodnil tím, že by jeho účast v Augsburgu nepřispěla ke zlepšení vztahů mezi oběma státy. "Pane Topolánku, přijďte!" volal Posselt. Na dálku ho ujišťoval, že by nastal průlom ve vztazích mezi Čechy a bývalými německými krajaney.

Nejvyšší činitel sudetoněmeckého hnutí Johann Böhm, který má funkci mluvčího všech sudetských Němců na celém světě, děkoval Stoiberovi, že po patnáct let stál po boku vysídlelců. Bavorsko při nich stálo, i když v minulých letech podle něj vítr často vál proti nim jak z Prahy, tak i z Berlína.

Letošní sraz se konal pod heslem Sudetští Němci - most k vlasti. Podle organizátorů na něj přijelo kolem 40.000 lidí.

30.5. Nečas: EU by měla především využívat svých pracovních sil

Staré členské země Evropské unie by měly nejprve přestat blokovat pohyb pracovních sil z nových států EU a teprve potom hledat chybějící zaměstnance ve třetích zemích. V Bruselu to na schůzce ministrů práce a sociálních věcí řekl český ministr Petr Nečas v souvislosti s unijními plány povolit časově omezený pobyt pracovníků ze zemí mimo EU. Nečas také vyloučil, že by někdo mohl České republice přidělovat kvóty zahraničních migrantů.

Velké staré členské země mají problém nejen s migrací, ale i s nedostatkem pracovní síly, řekl ČTK Nečas. "Chtějí to řešit programy řízené migrace dočasně hostujících pracovníků, kteří by se po určité době vrátili domů."

My nejsme proti, ale primárně je potřeba využívat pracovní síly v EU, řekl s tím, že velké staré členské země jako Francie či Německo samy blokují "legální pohyb pracovní síly z nových členských zemí".

"Čím volnější bude pohyb pracovní síly v rámci EU, tím menší prostor bude pro ilegální migraci z Afriky nebo Asie," dodal český ministr.

Evropský komisař pro spravedlnost, vnitro a bezpečnost Franco Frattini seznámil ministry se svými návrhy, jak omezit práci ilegálních imigrantů a současně pomoci členským zemím zaplnit mezery na svém pracovním trhu zaměstnanci mimo EU. Země by si samy mohly stanovit, kolik legálních pracovníků potřebují přijmout a mohly jim udělit krátkodobá víza.

Současně s tím unie řeší stále častěji otázku ilegálních přistěhovalců především z Afriky, kteří směřují přes moře do Evropy. Podle pravidel EU se o ně musejí postarat země, kde se vylodili, a rozhodnout, zda mají právo na azyl. Nejčastěji jde o Španělsko, Itálii či Maltu, které se ohrazují, že nesou největší tíhu problému, který se týká celé unie. Frattini hodlá nastolit otázku, jak by se členské země mohly podělit o problém přistěhovalců, na zasedání ministrů spravedlnosti 12. června.

Pro nás je nepřijatelné, aby podmínky vnitřního trhu práce v členských zemích stanovoval někdo jiný než země samotné, zdůraznil Nečas. "Představa, že by nám někdo přiděloval různé kvóty zahraničních migrantů, je pro nás naprosto nepředstavitelná," dodal.

30.5. Premiér uvedl do funkce šéfa Úřadu pro zahraniční styky a informace

Předseda vlády České republiky Mirek Topolánek, v sídle Úřadu pro zahraniční styky a informace uvedl společně s ministrem vnitra Ivanem Langerem do funkce ředitele české civilní rozvědky plukovníka Ivo Schwarze.

Při této příležitosti poděkoval generálu Jiřímu Langovi za dosavadní práci ve funkci ředitele ÚZSI a zdůraznil význam dobře fungujících zpravodajských služeb pro bezpečnost České republiky.

K osobě Ivo Schwarze a jeho jmenování:

Ivo Schwarz se narodil v roce 1964. Vystudoval Vysokou školu strojní a elektrotechnickou v Plzni a Policejní akademii. Náměstkem ředitele ÚZSI byl od roku 2003. Podle informací ČTK se věnoval především kontaktům se zahraničními službami, takzvané "zpravodajské diplomacii". Měl zásluhu i na nedávném zveřejňování historických dokumentů o komunistické špionáži. Jmenováním třiačtyřicetiletého Schwarze tak skončilo téměř devítiměsíční bezvládní, kdy obě civilní tajné služby - tedy ÚZSI i BIS - řídil šéf BIS Jiří Lang. V jejich čele stanul poté, co byl loni v září odvolán Karel Randák. Vláda odvolala Randáka 20. září 2006. Jako důvod uvedla plánovanou reformu zpravodajských služeb. Opozice i další kritici vládního postupu ale tvrdili, že personální změny mají následovat až po systémových opatřeních.

"Vzhledem k tomu, že měl na starosti mezinárodní styky, je to výhoda pro službu do budoucna. Právě osobní kontakty jsou pro ÚZSI důležité, což se ukázalo například při dopadení Radovana Krejčíře v Jihoafrické republice," zhodnotil Schwarzovo jmenování další bezpečnostní expert Jan Schneider.

Předseda sněmovní komise pro kontrolu BIS a šéf bezpečnostní komise ČSSD Jeroným Tejc ČTK řekl, že koalice Schwarzovo jmenování s opozicí nekonzultovala. K odbornosti nového ředitele se nechtěl vyjadřovat, protože ho nezná, takže chce vyčkat, jak se osvědčí. Tejc si ale myslí, že by bylo lepší, kdyby o obsazování

podobně významných míst vláda s opozicí předem hovořila. Takto to na něj prý působí dojmem, že kabinet završuje "čistku" v bezpečnostních složkách.

V poslední době jde už o třetí zásadní změnu ve vedení českých zpravodajských služeb. Po odvolání Randáka se nedávno změnilo i vedení Vojenského zpravodajství. Dosavadní ředitel Miroslav Krejčík se rozhodl odstoupit. Důvody nesdělil. Podle neoficiálních informací složil funkci kvůli dlouhodobým neshodám s ministryní obrany Vlastou Parkanovou, která se ho pokusila několikrát odvolat. Armádní tajnou službu dočasně řídí Pavel Adam.

Úřad pro zahraniční styky a informace má za úkol shromažďovat pro vládu a další ústavní činitele zpravodajské informace z ciziny. Civilní kontrarozvědka (BIS) působí na území České republiky a jejím úkolem je získávat informace o terorismu, extremismu, nelegálním obchodu se zbraněmi, ale také o činnosti cizích zpravodajských služeb v Česku. Vojenské zpravodajství nyní pracuje v zahraničí i České republice a zabezpečuje především informace o vojenském ohrožení.

30.5. Topolánek a Vondra jednali s izraelskou místopředsedkyní vlády

Předseda vlády České republiky Mirek Topolánek a místopředseda vlády pro evropské záležitosti Alexandr Vondra se setkali s místopředsedkyní vlády a ministryní zahraničních věcí Státu Izrael Cipi Livniovou.

Obě strany zdůraznily dlouhou tradici přátelských vztahů mezi oběma zeměmi. V praktické rovině ocenily rozvoj ekonomické spolupráce, zejména izraelské investice v České republice, což dokazuje dnešní otevření továrny Tival v Krupce u Teplic, která bude zásobovat EU potravinářskými výrobky.

Místopředsedkyně vysvětlovala postoje Izraele vůči EU, vyjádřila zájem na užší spolupráci s Uníí a NATO. Zároveň ocenila roli České republiky jako strategického bodu ve vztazích k oběma uskupením, což dokazuje například skutečnost, že česká ambasáda v Tel Avivu je od roku 2005 kontaktní ambasádou NATO v Izraeli.

ČR se bude snažit rozvíjet vztahy mezi EU a Izraelem i v rámci českého předsednictví v roce 2009, blízkovýchodní mírový proces je jednou z priorit českého předsednictví v zahraniční politice.

31.5. Testy ruských raket jsou podle Putina reakcí na kroky USA, vyjádření premiéra Topolánka

Ruské testy nových raket jsou podle vyjádření prezidenta Vladimira Putina reakcí na plány USA vybudovat v Česku a Polsku protiraketovou základnu. Umístění této základny v ČR stále odmítá většina Čechů, ukázal nový průzkum veřejného mínění. Premiér Mirek Topolánek nicméně zdůraznil, že plánovaný protiraketový systém ochrání celý euroatlantický prostor, a pokud evropské země nevyjádří svobodnou vůli ke své ochraně, hrozí jejich zánik.

Podle Topolánka totiž svět není bezpečný. "Bez vůle k obraně je s touto civilizací konec," řekl premiér na konferenci o americké protiraketové obraně.

Podle Putina ale USA svými plány umístit základnu v Evropě porušily smlouvu o nerozmísťování systémů raketové obrany. "Okamžitě jsme (USA) varovali, že přijmeme odvetná opatření, abychom zachovali strategickou rovnováhu ve světě," prohlásil Putin.

V úterý 29. 5. 2007 Rusko úspěšně otestovalo dva nové zbraňové systémy údajně schopné zmíněný americký systém překonat. Ruské kroky jsou prý ale namířeny k zachování rovnováhy ve světě, což je nutné k udržení celkové bezpečnosti.

Podle Topolánka by případný radar v Česku a asi desítky protiraketových střel v Polsku měly být obranným prostředkem, který není namířen proti Rusku. "Rusko není

ohroženo vojensky," upozornil. Dodal, že Moskva cítí šanci posílit svoji pozici a oslabit euroatlantické vazby, pokud by zabránila výstavbě systému. "My ale nechceme opět patřit do sféry ruského vlivu," podotkl premiér.

Evropské země se podle Topolánka po konci studené války cítí bezpečně, i když k tomu nemají mnoho důvodů. Z tohoto "růžového snu" je prý neprobudily ani útoky teroristů 11. září 2001 v USA a další atentáty v Madridu a Londýně. Výstavba radaru v ČR je tak malým testem evropské vůle bránit svobodu a mír, soudí premiér.

Velvyslankyně USA při NATO Victoria Nulandová na konferenci řekla, že ČR má nyní příležitost pomoci sobě, svým sousedům, spojencům i Spojeným státům chránit se před možnými útoky. "Nebezpečí přichází a roste. Nemůžeme čekat, až útok přijde, musíme už nyní pracovat na technologiích," uvedla.

Česká vláda zahájila s USA vyjednávání o možném umístění radaru ve vojenském prostoru Brdy nedaleko Prahy. Jednání mají trvat zhruba do konce roku, pak chce Washington slyšet, zda Češi radar povolí či ne. Hlavní vládní strana ODS protiraketovou ochranu plně podporuje, například koaliční Strana zelených a opoziční sociální demokraté by uvítali, kdyby protiraketový deštník byl součástí NATO. ČSSD také požaduje k této otázce referendum.

Nakloněna americkému záměru zatím není většina české veřejnosti. Podle květnového průzkumu Centra pro výzkum veřejného mínění (CVVM), jehož výsledky byly zveřejněny, základnu odmítlo 61 procent občanů. Počet stoupenců radaru se od dubna mírně zvýšil z 26 na 30 procent.

Případné referendum o vybudování americké základny pak má podporu sedmi občanů z deseti. Názor, že by o této otázce široká veřejnost rozhodovat neměla, vyjádřila necelá čtvrtina dotázaných, uvedlo CVVM.

31.5. Premiér vystoupil na konferenci o americké protiraketové obraně

Premiér Mirek Topolánek se zúčastnil konference o americké protiraketové obraně s názvem "U.S. Missile Defence in Europe: Consequences for the Transatlantic Relations" konané na ministerstvu zahraničních věcí v Praze.

Ve svém projevu mimo jiné zdůraznil, že plánovaný protiraketový systém ve střední Evropě ochrání celý euroatlantický prostor a pokud evropské země nevyjádří svobodnou vůli ke své ochraně, hrozí jejich zánik. Podle premiéra výstavba radaru v Česku a umístění desítek raket v Polsku znamená obranný prostředek. Lidé by si měli uvědomit, že je nutný a že se nejedná o útočný systém.

Předseda vlády rovněž podotkl, že protiraketový štít není namířen proti Rusku, které proti němu vznáší námitky. "Rusko není ohroženo vojensky," uvedl. Dodal, že Rusko cítí šanci posílit svoji pozici a oslabit euroatlantické vazby, pokud by zabránilo výstavbě systému. "My ale nechceme opět patřit do sféry ruského vlivu," zmínil premiér. Podle něj se po konci studené války evropské země cítí bezpečně, i když k tomu nemají mnoho důvodů. Z tohoto "růžového snu" je neprobudily ani útoky teroristů 11. září 2001 v USA a další útoky v Madridu a Londýně, konstatoval.

Výstavba radaru v Česku je tak malým testem evropské vůle bránit svobodu a mír, doplnil. Premiér zároveň dodal, že ve světě i v Evropě existuje řada mnohatisícových amerických základen, které hostitelské státy přijaly bez větších problémů. Proto věří, že se Česká republika stane zemí, která bude svobodu svou i spojenců chránit. Ubezpečil přitom, že vláda chce "hrát s otevřenými kartami" a dát veřejnosti maximum informací.

**MINISTERSTVO ZAHRANIČNÍCH
VĚCÍ**

2.5. Český diplomat, přepadený v Afghánistánu, je zpět na ambasádě

Vedoucí české diplomatické mise v Afghánistánu Filip Velach, jehož vůz byl v úterý 1. 5. 2007 přepaden afghánskými ozbrojenci, se bezpečně přemístil nazpět do sídla zastupitelského úřadu v metropoli Kábulu. Český chargé d'affaires telefonicky ČTK sdělil, že spolu se dvěma lehce zraněnými osobními strážci se z jedné z amerických základen v provincii Paktíja vrátil do hlavního města vrtulníkem.

Oba zranění příslušníci Útvaru rychlého nasazení (URNA) večer podle Velacha absolvovali kontrolní vyšetření u lékařů české polní nemocnice, která začala fungovat minulý měsíc na kábulském letišti. Zranění policistů jsou lehká, většinou je způsobily střepiny granátů - v jednom případě na noze, ve druhém případě na hlavě, řekl ČTK Velach. Jednoho z mužů prý také postihla dočasná nedoslýchavost na jedno ucho.

Zraněným Čechům byla již před tím poskytnuta lékařská péče na americké základně a v dalších dnech je v Kábulu čekají další, specializovaná vyšetření, dodal Velach.

Podle Velacha je rovněž zapotřebí si uvědomit, že Afghánistán je riziková země, kde se s násilnými incidenty musí počítat. Úterní cestu považoval za relativně bezpečnou, což mu potvrdili i Američané na základně, kam byl převezen.

Česká mise proto nebude z události vyvozovat žádné zásadnější důsledky. "Podobné výjezdy budu nejspíš podnikat dál, ale asi do bezpečnějších míst," řekl dnes český diplomat. "I když tohle vás tady může potkat kdekoli, třeba i v Kábulu," dodal.

Podle mluvčí MZV Zuzany Opletalové ochránci z URNA cestu předem "najeli", než se na ni s Velachem vydali, a také se o bezpečnostní situaci poradili s Američany. Větší vojenský doprovod si prý nevzali i proto, že většina útoků míří proti vojenským cílům. Přepadení česká strana považuje za nešťastnou náhodu.

Podle Dina Mohammada Darvíše, mluvčího guvernéra provincie Paktíja, kterého citovala agentura AFP, po příjezdu vojáků na místo incidentu "vypukla bitva".

Podle Opletalové při záchranné akci nedošlo k žádnému střetu, který by mohl nějakým způsobem postihnout afghánské bezpečnostní složky. Napaden raketometry byl pouze americký konvoj, který Čechy odvážel z vesnice do bezpečí. Také Američané však vyvázli ze situace bez újmy.

3.5. Český velvyslanec upozornil Rakousko na přetrvávající omezení

Český velvyslanec v Rakousku Jan Koukal ve Vídni v projevu k třetímu výročí vstupu ČR do EU upozornil hostitelskou zemi na některá přetrvávající omezení, která Česko v rámci unie nelibě nese. Přestože konstatoval, že celkově převažují klady českého členství v EU nad zápor, připomněl především omezení volného pohybu pro české pracovní síly na rakouském trhu, diskriminaci českých podnikatelů, mimo jiné při veřejných zakázkách, a znepokojujivé náznaky možného dalšího odkladu uplatnění Schengenských dohod pro ČR.

Česká republika jistě i díky vstupu do EU dosahuje v posledních letech vysokého tempa hospodářského růstu, konstatoval Koukal. Zároveň však podotkl, že ČR by si přála, aby EU ještě více liberalizovala svou hospodářskou politiku. Do této oblasti podle něj patří mimo jiné i volný pohyb pracovních sil a služeb, který již vůči českým subjektům zavedla řada členských zemí unie. Doufáme, že Rakousko se jejich postupem bude brzy také inspirovat, dodal.

Zdůraznil, že pro ČR je velmi důležitý vstup do schengenského prostoru, pokud možno společně se Slovenskem a dalšími zeměmi střední Evropy. Připomněl, že Česko je připraveno zavést zkušební provoz podle schengenských smluv již od 1. září a plně jej uplatnit od 31. prosince. Proto "s údivem a zklamáním" zaznamenalo

nedávné rakouské náznaky, že hranice by nemusely být otevřeny najednou, ale postupně.

Ohradil se i proti označování ČR za euroskeptickou zemi jen proto, že neratifikovala evropskou ústavní smlouvu, a zdůraznil, že navzdory všem těžkostem česká vláda odmítá souhlasit s tezí, že EU je v krizi. Připomněl také hlavní body nedávného stanoviska vlády k otázce evropské ústavy. Z nich vyzdvihl konstatování, že ústava ve své nynější podobě nemůže vstoupit v platnost, nebo český požadavek, aby nový dokument obsahoval jasná pravidla pro další rozšiřování, a naopak neobsahoval chartu lidských práv.

K zavedení jednotné evropské měny v ČR konstatoval, že to vzhledem k platným pravidlům určitě nebude před rokem 2010. Na druhé straně vyzdvihl zájem ČR o rakouské zkušenosti s předsednictvím v Evropské unii a poukázal na mnohostranný rozvoj příhraniční spolupráce obou zemí.

11.5. Ministři zahraničí ČR a Německa věří v pokrok institucionální reformy EU

Přesvědčení, že se do červnového summitu Evropské unie podaří dospět ke shodě o zásadách institucionální reformy společenství, v Berlíně vyjádřili ministři zahraničí Česka a Německa Karel Schwarzenberg a Frank-Walter Steinmeier. Oba také ocenili, že se stále více na mnohostranné úrovni diskutuje o zvažovaném americkém protiraketovém systému v Česku a Polsku, i když se názory Prahy a Berlína na tuto problematiku liší.

"Obnova evropských institucí nesmí ztroskotat," řekl Steinmeier na společné tiskové konferenci se zřetelem na probíhající konzultace se všemi členskými zeměmi EU o nové smlouvě, která by měla řešit fungování unie rozšířené na 27 členů. Také Schwarzenberg věří, že se dospěje k "dobrým řešením". Zevrubně však ministři nechtěli debatu komentovat.

Málo řekli ministři také o amerických protiraketách, o kterých v německé koaliční vládě sociálních a křesťanských demokratů nepanuje shoda. Zatímco Steinmeierova SPD má o systému pochybnosti, blok CDU/CSU kancléřky Angely Merkelové je vstřícnější. Nejvíce protirakety podporuje ministr obrany Franz Josef Jung (CDU), s nímž se Schwarzenberg v Berlíně rovněž setkal.

Steinmeier pouze uvítal rozvíjející se mnohostranné konzultace v rámci NATO i s Ruskem, které americké rakety odmítá. Schwarzenberg prohlásil, že Německo chápe český postoj, třebaže názory Berlína jsou odlišné. Také český ministr chápe rozdíly na německé straně a vyjasňování stanovisek, což podle něj patří k demokracii. Dvoustranné vztahy ministři označili za velmi dobré; Schwarzenberg dokonce za vynikající.

11.5. Schwarzenberg ocenil přeshraniční spolupráci s Bavorskem

Hospodářskou a další přeshraniční spolupráci mezi Českou republikou a největší německou zemí Bavorskem vyzdvihl český ministr zahraničí Karel Schwarzenberg. Při setkání s politiky vládní Křesťanskosociální unie (CSU) v bavorském Straubingu označil rozšiřující se kontakty mezi mládeží a školáky nebo mezi městy a obcemi za důležitější než "velká" politická setkání.

"Mám radost z malých iniciativ," řekl Schwarzenberg na schůzce pracovního kruhu CSU pro zahraniční a bezpečnostní politiku. Připustil zároveň komplikovanější politické vztahy s Bavorskem, i když je to podle něj pravda jen částečně.

Vysoký český činitel přijel do Bavorska na politické setkání po delší době. Zatímco kontakty v hospodářství, dopravě, policejní spolupráci či mezi obcemi se dobře rozvíjejí, na politické úrovni stagnují. Dlouhá léta je ovlivňují požadavky Mnichova na

českou vstřícnost vůči vysídleným sudetským Němcům, nad nimiž Bavorsko po válce převzalo patronát. Schwarzenberg zdůraznil, že i sporné otázky se musejí probírat s maximální otevřeností. Tento proces se podle něj nesmí zastavit.

Náměstek spolkového ministra obrany Christian Schmidt a bavorský ministr hospodářství Erwin Huber na setkání vyzdvihli vztahy s ČR. Historické problémy z minulosti nezmínili.

Český ministr zároveň vysvětlil vládní politiku Prahy ve vztahu k Evropské unii a aktuálnímu americkému záměru rozmístit v Česku prvky protiraketové obrany. Tento systém by se měl co nejvíce integrovat do Severoatlantické aliance, vyjádřil své přesvědčení ministr.

14.5. ČR podle Schwarzenberga prosadí protirakety i přes odpor v NATO

Česká republika vybuduje chystaný americký protiraketový systém i přes případný odpor některých členských států Severoatlantické aliance. V rozhovoru pro německý list Passauer Neue Presse na to poukazuje ministr zahraničí Karel Schwarzenberg.

"Česko je připraveno k diskusím a bude otevřeně hovořit se všemi partnery v NATO a vysvětlovat všechny aspekty," řekl Schwarzenberg. "Jasně je však jedno: Konečné rozhodnutí padne u nás," uvedl ministr. ČR přitom podporuje integraci protiraketového štítu do NATO, jak to jen bude možné.

"Diskuse minulých týdnů ale ukázaly, že převážná část členů NATO se dívá na projekt pozitivně. Myslím, že nakonec dospějeme k dobrému výsledku," řekl ministr. Ruský odpor k protiraketám považuje spíše za kampaň a "vítanou příležitost k potvrzení vlastních velmocenských nároků".

V německém listu, který vychází v bavorském Pasově, šéf české diplomacie vyjadřuje přesvědčení, že se postupně zlepšují vztahy mezi Českem a sousedním Bavorskem, které dlouhodobě zatěžují požadavky Mnichova na větší českou vstřícnost vůči poválečným sudetoněmeckým vysídlelcům. I když téma minulosti podle něj hraje ještě určitou úlohu pro starší generaci, mladší lidé ho už tak nevnímají. "Stíny minulosti pomalu mizejí," říká.

Schwarzenberg zároveň věří, že až nynějšího bavorského premiéra Edmunda Stoibera na konci září podle očekávání vystřídá v čele vlády nynější zemský ministr vnitra Günther Beckstein, vztahy se výrazně zlepší. "Předpokládám velmi dobrou spolupráci," uvedl český ministr zahraničí.

Česko podle něj vždy bylo otevřené případné cestě bavorského premiéra do Prahy, která se však za 14 let Stoiberova působení v čele kabinetu neuskutečnila. Podle Schwarzenberga to souvisí s podmínkami, které Stoiber vždy kladl v zájmu sudetských Němců.

14.5. Schwarzenberg řekl Plassnikové, že blokády jsou pro ČR vážná věc

Česká republika přikládá velký význam rakouským blokádám rakousko-českých hraničních přechodů kvůli jaderné elektrárně Temelín. Český ministr zahraničí Karel Schwarzenberg na to v Bruselu upozornil svou rakouskou kolegyni Ursulu Plassnikovou. Podle mluvčího českého zastoupení při EU Schwarzenberg na schůzce zdůraznil, že o tomto "důležitém" problému by obě strany měly ještě jednat.

Pro Českou republiku je to důležité téma, o kterém bude potřeba ještě jednat, řekl český ministr Plassnikové. Jejich schůzka se odehrála na okraj zasedání ministrů zahraničí EU. Mluvčí českého zastoupení Jan Vytopil ČTK řekl, že se však nepočítá s tím, že by se o problému mluvilo v plénu ministerské schůzky.

Rakouští odpůrci Temelína se stále širšími blokádami snaží přinutit rakouskou vládu, aby na Česko kvůli Temelínu podala mezinárodněprávní žalobu. Odpůrci jádra vyčítají Česku nedodržení bezpečnostních standardů Temelína.

Schwarzenberg už ve čtvrtek 10. 5. 2007, den před blokádami varoval, že při blokování přechodů má v úmyslu mluvit o tom s Plassnikovou. Aktivisté už oznámili, že protesty dál rozšíří.

14.5. Schwarzenberg: Česká trpělivost s blokádami má své meze

Blokády hraničních přechodů mezi Rakouskem a Českou republikou kvůli jaderné elektrárně Temelín škodí přátelství mezi oběma zeměmi a česká trpělivost s nimi má své meze. Rakouské ministryni zahraničí Ursule Plassnikové to v Bruselu řekl její český kolega Karel Schwarzenberg. Plassniková podle něj vyslovila pochopení pro český postoj a dala najevo ochotu situaci řešit, i když podle ní není v moci rakouských úřadů demonstrace zakázat.

Rakouští odpůrci Temelína se stále širšími blokádami snaží přinutit rakouskou vládu, aby na ČR podala mezinárodní žalobu za to, že Praha údajně nedodržela bezpečnostní standardy elektrárny.

Měli jsme s ministryní dlouhý, velmi vážný rozhovor, řekl Schwarzenberg novinářům o zhruba půlhodinovém setkání na okraj pravidelné schůzky ministrů zahraničí EU. Všechno má své meze, prohlásil. Takové akce škodí přátelství, to není sousedská spolupráce, dodal.

"Upozornil mě, že se na české straně nálada zhoršila a že takový postup neposílí právě zastávce věcného, střízlivého dialogu v té věci," citovala rakouská agentura APA Plassnikovou po setkání se svým českým protějškem.

Podle českého ministra Plassniková vyslovila pro české stížnosti "naprosté pochopení" a "pokusí se s tím něco udělat". APA napsala, že se od blokád hranic distancovala. "Moje práce coby ministryně pro evropské a zahraniční záležitosti spočívá v dialogu, a nikoli v blokádách," zdůraznila. Podle Schwarzenberga však upozornila, že podle rakouských zákonů řádně ohlášené demonstraci nejde zabránit. Víím, že do jisté míry má pravdu, protože svého času jako student v Rakousku jsem této svobody demonstrací využíval, ba zneužíval, poznamenal Schwarzenberg. Ale "kdyby demonstrovali ve Vídni, budiž jim to přáno; nevidím (důvod), proč na našich hraničních přechodech".

Šéf české diplomacie připustil, že její prostředky jsou omezené, protože jako ministryně zahraničí může "jen domlouvat nebo přemlouvat". Předpokládá, že Plassniková bude informovat vládu a zemské hejtmany.

Schwarzenberg i Plassniková jsou přesvědčeni, že vznikající meziparlamentní komise sehraje při řešení problému "velkou roli".

Schwarzenberg připustil, že "v hodnocení jiných otázek kolem Temelína zůstávají odlišné názory a asi také příští léta zůstanou". Je tomu tak podle něj "proto, že právě technické otázky se budou vždy poněkud odlišně posuzovat".

Plassniková si v Bruselu Schwarzenbergovi postěžovala, že ČR stále dostatečně neplní dohody z Melku o bezpečnostních opatřeních na temelínské elektrárně. "Svého českého kolegu jsem jasně upozornila, že z rakouského pohledu česká strana své mezinárodněprávní závazky z melkského procesu ještě nesplnila v dostatečné míře," citovala Plassnikovou APA.

Právě přitom rakouská média informovala o dlouho očekávaných výsledcích právního rozboru k plnění melkského procesu. Z expertizy, kterou zadala právníkům rakouská vláda, údajně vyplývá, že závazky zakotvené v příslušných dohodách sice jsou z

hlediska mezinárodního práva závazné, avšak Vídeň má podle zprávy jen minimální šanci vymoci si u mezinárodních soudů sankce vůči ČR kvůli porušení dohod.

O problému blokády nemluvil Schwarzenberg v plénu ministerské schůzky. Nevyločil ale, že "pokud tyto problémy zůstanou", udělá to někdy v budoucnosti.

16.5. Rakousko zatím žalobu nepodá, pošle do Prahy diplomatickou nótu

Rakouská vláda zatím nepodá na Česko mezinárodněprávní žalobu kvůli jaderné elektrárně Temelín. Po svém zasedání ale také oznámila, že pošle do Prahy diplomatickou nótu, podle níž česká strana nesplnila všechny podmínky vyplývající z ujednání z Melku pro uvedení jaderné elektrárny Temelín do komerčního provozu. Česká republika považuje melkský proces za naplněný.

České ministerstvo zahraničí chce na verbální nótu reagovat, až ji dostane. V tiskovém prohlášení však vyjádřilo vůli pokračovat v "intenzivním bezpečnostním dialogu". "Velkou naději vkládáme do takzvané informační dohody, kterou česká vláda již dříve schválila. Věříme, že ji brzy ratifikuje i rakouská strana," uvedl Černínský palác.

Ministerstvo v prohlášení také ocenilo postoj rakouské vlády, že blokády rakousko-českých hranic pořádané odpůrci Temelína nepřispívají přátelskému dialogu. "Jsme přesvědčeni, že intenzivní dialog a práce expertů povedou k tomu, že ještě existující výhrady Rakouska k technickým otázkám Temelína budou postupně vyřešeny," uvedlo ministerstvo.

Tuto pozici na tiskové konferenci po zasedání české vlády přečetl také premiér Mirek Topolánek. Také on zdůraznil, že Praha od vídeňského kabinetu očekává zajištění průjezdu hranic, a vyjádřil přání, aby Rakousko ratifikovalo informační dohodu. Ta podle předsedy vlády nabídne další informování o jaderné bezpečnosti na vyšší úrovni než dohoda z Melku.

Rakouský kancléř Alfred Gusenbauer po jednání kabinetu řekl, že zvolený postup "jasně vyplývá" právě z expertizy, která doporučuje urychlené oficiální informování české strany o stanovisku rakouské vlády. Konkrétně prý společně s ministrem životního prostředí Josefem Pröllem poukáže na "otevřené body", kterých je v technické oblasti ještě "asi sedm". Zmínil se o pěti z nich: o vysokotlakém vedení, o způsobilosti ventilů, o integritě tlakové nádoby reaktoru, o seizmické otázce a o škodách na reaktorovém plášti.

"Tím bude míč znovu na české straně," prohlásil Gusenbauer. "O dalších krocích budeme diskutovat později," dodal a výslovně nevyločil ani pozdější podání žaloby. Jasně ale podle něj je, že melkský proces není ukončen. Tento proces je podle kancléře prospěšný, protože "je jasné, že o jaderné elektrárně Temelín jsme lépe informováni, než o kterékoli jiné jaderné elektrárně na světě".

Rakouský vicekancléř Wilhelm Molterer se ostře vyslovil proti hraničním blokádam organizovaným rakouskými odpůrci Temelína. Upozornil na to, že jsou melkským procesem zakázány. V Česku podle něj posilují právě ty síly, které nemají zájem na diskusi. "Blokády hranic jsou naprosto špatná, škodlivá cesta," zdůraznil vicekancléř.

Rakouský kabinet svůj postup oznámil po projednání právní expertizy (16. 5. 2007), jež posuzovala možnost mezinárodní žaloby na ČR kvůli Temelínu. V rozboru se konstatuje, že závazky zakotvené v dohodách takzvaného melkského procesu sice jsou z hlediska mezinárodního práva závazné, avšak Vídeň má jen minimální šanci vymoci si u mezinárodních soudů sankce vůči ČR kvůli případnému porušení dohod. Podle rozboru je žaloba na Česko u Evropského soudního dvora nemožná a u Mezinárodního soudního dvora v Haagu ji lze podat jen se souhlasem české vlády.

Právní experti dodali, že pokud se strany nedohodnou, mohlo by teoreticky připadat v úvahu ještě řízení v rámci Organizace pro bezpečnost a spolupráci v Evropě (OBSE). Toto řízení však dosud nebylo vyzkoušeno.

18.5. Rakouští politikové kritizují Schwarzenbergův výrok

Rakouští Svobodní (FPÖ) a Zelení kritizovali čtvrteční (17. 5. 2007) výrok českého ministra zahraničí Karla Schwarzenberga, který označil rakouské odpůrce jaderné elektrárny Temelín, organizující hraniční blokády, za "magory".

Kancléř Alfred Gusenbauer podle rakouské agentury APA sice odmítl výrok komentovat, dodal však: "Odmítám jednostrannou diskreditaci lidí, kteří se angažují v oblasti jaderné energetiky." Kancléř připomněl, že rakouská vláda ve středu 16. 5. 2007 rozhodla, že mezi Rakouskem a Českem má být zajištěn volný pohyb osob a zboží. Kromě toho ale konstatovala, že Česko ještě stoprocentně nesplnilo bezpečnostní standardy plynoucí z melkských ujednání, řekl Gusenbauer.

Šéf krajně pravicové Svobodné strany Rakouska (FPÖ) Heinz-Christian Strache požaduje omluvu. "Nadávat znepokojeným občanům, kteří uplatňují své právo na demonstraci, do magorů, je příliš silná káva a pro ministra je to nedůstojné," prohlásil Strache a vyzval rakouskou vládu, aby k případu zaujala oficiální stanovisko.

Zahraničněpolitická mluvčí Zelených Ulrike Lunaceková vyzvala ke konstruktivnímu tónu v debatě o bezpečnosti Temelína.

"Od ministra zahraničních věcí bych očekávala, že kritiku vyjádří přiměřenou formou, a ne že legálně a nenásilně protestující vypeskuje bez jakékoli úrovně... Ministr by měl svou urážku vzít zpět a vrátit se ke konstruktivnímu tónu," uvedla Lunaceková v tiskovém prohlášení.

Schwarzenberg ve čtvrtek 17. 5. 2007 řekl, že nečeká, že by akce odpůrců jihočeské jaderné elektrárny Temelín jen tak skončily. "Poněvadž ty magory trochu znám, samozřejmě demonstrace budou ještě nekonečně pokračovat, ale nebudou už překážet na silnici," řekl ministr novinářům.

24.5. Jednání o rozšíření bezvízového režimu v Kongresu se komplikují

Senátní návrh amerického zákona, na jehož základě by se měl rozšířit počet zemí zařazených do bezvízového programu USA možná i o Českou republiku či Slovensko, má podle agentury AP poněkud nečekané odpůrce. Dokonce i některé státy, které by z něj mohly těžit, prý návrh považují za příliš restriktivní. Mezi nimi je podle AP i Česká republika.

ČR je prý jednou ze sedmi zemí, jejichž velvyslanci nedávno podepsali dopis adresovaný členům Kongresu. Vyjadřují v něm své námitky k dodatkům, jimiž byl na poslední chvíli změněn senátní návrh, který s rozšířením bezvízového programu počítal.

Zástupce českého ministerstva zahraničí Jiří Beneš ČTK potvrdil, že "vízová koalice", kterou tvoří ČR spolu s Polskem, Slovenskem, Maďarskem, Litvou, Lotyšskem a Estonskem, odeslala Kongresu dopis informující o společném postoji. Cílem iniciativy podle něj bylo zajistit těmto zemím co nejlepší vyjednávací podmínky.

"Je tam několik návrhů od kongresmanů, každý je samozřejmě jinak ložený a výhodnější nebo nevýhodnější. My samozřejmě máme zájem na tom, aby prošel ten nejměkčí návrh, který by nám umožnil tam cestovat," řekl Beneš.

Přijaté změny v návrhu republikánského senátora George Voinoviche by patrně způsobily, že určitý počet zemí by asi o možnost zařazení do programu přišel. Úpravy se týkají počtu odmítnutých žádostí o vízum v daných zemích a překračování

povolené doby pobytu jejich občanů v USA, což jsou dva faktory řadící se k hlavním podmínkám pro začlenění do bezvízového programu.

Voinovichův návrh původně předpokládal, že státy stojící po boku USA v boji proti terorismu nemusejí pro získání bezvízového režimu splňovat podmínku nejvýše tří procent odmítnutých žádostí o víza. Při hlasování v březnu bylo ale do textu vloženo ustanovení, že počet odmítnutých žádostí o víza nesmí být v uplynulém roce vyšší než deset procent. Pro ČR by to zřejmě nebyl problém, protože jejím občanům odmítají americké úřady poskytnout víza asi v osmi až devíti procentech případů.

Ve Sněmovně reprezentantů je nyní ve hře podobný návrh kongresmana Bennieho Thompsona, který ovšem hovoří o hranici šesti až sedmi procent odmítnutých žádostí. Tento text má být zřejmě také použitý jako východisko při chystaném dohodovacím řízení mezi oběma komorami, z něhož by měl vyjít společný návrh zákona.

ČR je podle AP jedním ze států, které by nejspíš i upravené podmínky senátního návrhu splnily, přesto je proti zpřísnění. "Jsme solidární s Polskem, Slovenskem, Litvou a dalšími zeměmi," citovala AP zástupce českého velvyslance ve Washingtonu Jaroslava Kurfürsta.

Předsedovi podvýboru Robertu Wexlerovi adresoval český velvyslanec v USA Petr Kolář dopis, v němž vybízí k podpoře původního Voinovichova návrhu, který v téměř stejném znění předložili sněmovně kongresmani Rahm Emanuel a John Shimkus. "Naším cílem je legislativa, která upouští od míry odmítnutých žádostí o víza u zemí, jež splňují všechny stanovené bezpečnostní a protiteroristické standardy a jež zaznamenávají trvalý pokles počtu odmítnutých žádostí o víza," uvedl velvyslanec v dopise, jehož kopii získala ČTK.

Zákon s rozšířením bezvízového programu, jak ho předložili Voinovich, Emanuel a Shimkus, by prezident George Bush zřejmě podepsal, protože odpovídá současné představě Bílého domu na řešení vízového problému.

30.5. Ministr Schwarzenberg se setkal s ministryní zahraničních věcí státu Izrael

Ministr zahraničních věcí ČR Karel Schwarzenberg se setkal s ministryní zahraničních věcí státu Izrael Cipi Livniovou.

Hlavními tématy rozhovoru byly aktuální politické, bezpečnostní a ekonomické otázky. Dále byla diskutována témata spojená s perspektivami mírového procesu na Blízkém východě a celková situace v regionu.

ČESKÁ ZAHRANIČNÍ AKTIVITA NA DALŠÍCH ÚROVNÍCH

4.5. Chudých v Evropě neubývá; co s tím radí politikům i ženy z Česka

Riziko, že některý z občanů EU nebude mít dostatek peněz na zajištění základních životních potřeb, se v posledních letech nijak nezmenšilo a chudoba hrozí šestnácti Evropanům ze sta. Evropští politici se proto během právě probíhající bruselské konference o chudobě už po šesté setkávají s lidmi, kteří nouzi zažili na vlastní kůži, a snaží se zjistit, jaké konkrétní příběhy stojí za nelichotivými statistickými daty. Mezi účastníky fóra je i pět žen z Česka.

Česko si ve srovnání s ostatními zeměmi EU vede více než dobře - pod hranici chudoby žije pouze osm procent Čechů a Češek, nejméně v unii. Jinde ale situace tak radostná není. Například v Irsku, Portugalsku nebo Řecku chudobou trpí kolem pětiny obyvatel. Za chudého je přitom ve statistikách považován každý, kdo má k dispozici méně než 60 procent mediánového, neboli nejobvyklejšího příjmu v zemi.

"Vypořádat se s chudobou v Evropě je jedním z našich klíčových témat. Chceme poslouchat příběhy lidí, kteří chudobu skutečně zažili, a přetavit je pak do konkrétních opatření," řekl novinářům Franz Müntefering, německý ministr práce a sociálních věcí. Německo, které nyní předsedá Evropské unii, konferenci pořádá.

Politici se snaží nejrůznějšími opatřeními v oblasti školství, zaměstnanosti či sociálního systému s chudobou bojovat, ačkoli ji většinou nikdy nezažili a přímá konfrontace může být užitečná, potvrzuje Vladimír Špidla, evropský komisař pro sociální záležitosti.

České příběhy budou na konferenci tlumočit čtyři ženy z Ostravy a jedna Pražanka, které vybralo ostravské sdružení Vzájemné soužití. V projevech, které budou zaznamenány a předány jako doporučení Evropské komisi, budou mluvit i o specificky českých problémech, jakými je například odebírání dětí do ústavní péče nebo lichva v romských komunitách.

"Většina lidí k nám chodí se dvěma problémy: s exekucemi a bydlením," tvrdí koordinátorka sdružení Vzájemné soužití Hana Žurovcová. Zkušenosti Soni Holubové, která v Ostravě už pátým rokem pracuje jako romská policejní asistentka, to potvrzují. Lichva podle ní mezi Romy stále představuje vážný problém, který může rodiny připravit o veškeré prostředky včetně sociálních dávek.

Další Češka v Bruselu - Barbora Violová - s tím má přímou zkušenost: o vrácení svých dvou dětí z ústavní péče bojuje neúspěšně už tři roky.

Jednotlivé delegace z 23 zemí představí v Bruselu také trojrozměrný objekt, který má symbolizovat situaci chudých lidí v zemi. Češky se rozhodly postavit dům bez střechy jako symbol chybějící střechy nad hlavou.

13.5. Madeleine Albrightová slaví sedmdesátiny

Madeleine Albrightová, rodačka z pražského Smíchova, která byla před deseti lety jako americká ministryně zahraničí považována za nejvlivnější ženu světa, si ve svých 70 letech nemůže stěžovat na nedostatek práce či pozornosti médií. I po odchodu z aktivní politiky je stále ve Spojených státech jednou z nejčastěji citovaných bývalých politiků, veřejně hodnotí vývoj v USA i ve světě, přednáší na univerzitě, působí ve vedení konzultační firmy a mozkového trustu a pracuje v odborném institutu své Demokratické strany.

Albrightová, která slaví sedmdesátiny, se i nadále neváhá angažovat ve věcech týkajících se její původní vlasti. Vidět to bylo například na programu bývalého českého prezidenta a jejího osobního přítele Václava Havla koncem loňského a začátkem letošního roku v USA či při prosincových oslavách desátého výročí

americké Nadace VIA, která získává peníze mimo jiné na obnovu kulturního dědictví v České republice.

Americká veřejnost ji v současné době zná především jako kritika války v Iráku. "Doufám, že se mýlím, ale obávám se, že Irák skončí jako největší neštěstí americké zahraniční politiky - horší než Vietnam," řekla loni v rozhovoru pro časopis Newsweek. Vyzývá také ke smíření různých náboženských vyznání, jež by podle ní měla hledat společný základ k zastavení generačních cyklů násilí.

"Jsem optimista s mnoha obavami," prohlásila před nedávnem při přednášce na Berry College v Georgii. Vedle terorismu a šíření zbraní hromadného ničení se zmínila i o rostoucím rozdílu mezi bohatými a chudými. "Jestliže USA mobilizují svět proti nebezpečím, jimž čelíme, musíme mobilizovat proti nebezpečím, jimž čelí svět... Musíme se postavit skutečné ose zla: chudobě, nevzdělanosti a nemocem," prohlásila.

V době, kdy ve vládě prezidenta Billa Clintona zastávala funkci ministryně zahraničí, byla nejvýše postavenou ženou v americké historii. Nestalo by se tak ale, kdyby zůstala vdaná, řekla loni v dubnu deníku The New York Times. Manželství s novinářem a vydavatelem Josephem Albrightem zkrachovalo v roce 1983 kvůli jejím politickým ambicím. "Bylo mi velmi líto, když skončilo," přiznala.

Na nedostatek společnosti si ale nestěžuje. "Mám tři dcery, tři zetě a šest vnoučat. Nehledám muže."

Svoji pracovitost a odpovědnost projevila i v televizním seriálu Gilmoreova děvčata, kde si zahrála sama sebe.

14.5. Schodiště v severoitalském Terstu nese jméno po Janu Palachovi

Monumentální schodiště spojující náměstí Evropy v severoitalském Terstu s tamější univerzitou bylo pojmenováno po Janu Palachovi. ČTK o tom informoval tiskový odbor českého velvyslanectví v Itálii.

Nápis na pamětní desce připomíná, že student pražské Univerzity Karlovy Jan Palach zemřel za svobodu v Praze 19. ledna 1969.

Při jejím slavnostním odhalení zazněly v projevech vzpomínky na to, jak osobnost Jana Palacha nesmazatelně poznamenala generaci mládeže sedmdesátých let nejen v tehdejší Československu, a to jako symbol člověka, který bojuje za své myšlenky i za cenu obětí.

Schody Jana Palacha se tak staly v Itálii dalším místem vzpomínky na tohoto studenta vedle vysokoškolské koleje Jana Palacha v Benátkách, náměstí Jana Palacha v Římě a ulice Jana Palacha ve Vibo Valentia. Palachovo jméno nese ve svém názvu i Studentská asociace Univerzity v Cagliari.

14.5. Bývalí prezidenti včetně Havla vyzvali k propuštění disidentky Su Ťij

Téměř 60 bývalých šéfů vlád a hlav států, včetně tří žijících amerických exprezidentů a někdejšího českého prezidenta Václava Havla, vyzvalo barmskou vládu k propuštění disidentky a laureátky Nobelovy ceny za mír Do Aun Schan Su Ťij z domácího vězení.

Společným dopisem vyzvalo 59 bývalých světových vůdců barmskou vládu, aby odpověděla na výzvy "Spojených národů a četných zemí a regionálních uskupení po celém světě" tím, že do 27. května Do Aun Schan Su Ťij propustí. Dopis je podle agentury AFP adresován nejvyššímu představiteli barmské vojenské junty Thanu Schweiovi.

Mezi signatáři výzvy jsou kromě Havla uvedeni američtí exprezidenti Jimmy Carter, George Bush starší a Bill Clinton, bývalý polský prezident Lech Walesa, norský

expremiér Kjell Magne Bondevik, jenž výzvu inicioval, i další bývalí šéfové vlád - francouzské Lionel Jospin či pákistánské Bénazír Bhuttová.

"Vyzýváme vládu Barmy k bezpodmínečnému propuštění Do Aun Schan Su Ťij a k propuštění na svobodu všech zbývajících politických vězňů," uvádí se v dopise. "Domníváme se, že by to vyslalo významný signál o vůli vlády započít opravdový a účinný přechod k demokracii," píšou někdejší státníci.

Jedenašedesátiletá Su Ťij strávila v domácím vězení v barmské metropoli Rangúnu více než jedenáct z minulých 17 let. Stávající domácí vězení má vypršet právě 27. května.

Su Ťij stojí v čele barmské opoziční Národní ligy pro demokracii, která zvítězila v roce 1990 v parlamentních volbách. Junta to však ignorovala. V roce 1991 získala Su Ťij Nobelovu cenu za mír, zatímco byla držena v domácím vězení.

15.5. Zemřela doyenka české a slovenské obce ve Francii Marie Dubinová

Česká a slovenská kolonie ve Francii ztratila svou "dobrou vílu" - ve věku 92 let zemřela její doyenka Marie Dubinová, která spolu s manželem přes šedesát let pomáhala československým exulantům a až do smrti se podílela na společenském životě Čechů a Slováků ve Francii. Její úmrtí oznámil ČTK publicista Jiří Slavíček, který se s ní několik desetiletí stýkal, a potvrdilo ho i české velvyslanectví.

Slavíček řekl, že "Maryška", jak ji krajané nazývali, zemřela poklidně v pondělí 14. 5. 2007 ve své venkovské usedlosti v oblasti Correze ve střední Francii. Tam bude také ve středu pohřbena.

Marie Dubinová byla sestřenicí publicisty a politika Pavla Tigrida. Bývalý prezident Václav Havel jí v roce 1998 udělil Řád T.G. Masaryka IV. třídy.

Marie a Oldřich Dubinovi odešli do Francie těsně před druhou světovou válkou. Během ní pomáhali Čechoslovákům prchajícím před nacismem i dalším odpůrcům fašismu, za což byli nakonec deportováni do Německa - Marie Dubinová do Ravensbrücku. Přežili však, po válce se do Francie vrátili a poté, co Oldřich Dubina odmítl post v první československé poválečné vládě pro nesouhlas s košickým vládním programem, zůstali ve Francii natrvalo. Dál pomáhali československým uprchlíkům, zvláště po letech 1948 a 1968. Ondřej Dubina zemřel v roce 1987, jeho žena se však dožila pádu komunismu i toho, že v roce 2002 mohla po 65 letech znovu volit v českých volbách.

18.5. V New Yorku se koná přehlídka filmů českého festivalu Jeden svět

Poprvé se americké veřejnosti představuje český festival dokumentárních filmů o lidských právech Jeden svět. Ozvěny jeho letošního devátého ročníku nabízí od čtvrtečního večera 17. 5. do neděle 20. 5. newyorská nezisková organizace The Tank ve spolupráci s tamějším Českým centrem.

Náročnějšímu publiku se představí deset ze 123 dokumentárních filmů z celkem 34 zemí, které obsahovala březnová přehlídka v Praze a v dalších 15 českých a moravských městech. Českou dokumentární tvorbu v New Yorku zastupují čtyři práce - Prodáno Lucie Králové, Houslový rytíř Pavla Marka, Nízký let Jana Šikla a Industriální elegie Daniely Gébové. Ostatní snímky jsou od autorů z Izraele, Nizozemska, Peru a Ruska.

Festivalové ohlédnutí uvede i film vyznamenaný cenou bývalého českého prezidenta Václava Havla Lekce běloruštiny polského autora Mirosława Dembinského a vítězný snímek letošního ročníku Poražení a vítězové německých autorů Ulrike Frankeové a Michaela Loekena.

V České republice se festival Jeden svět stal kulturním a společenským fenoménem. Jen v hlavním městě ho navštívilo přes 35.000 diváků, o 3000 více než v dosud rekordním loňském roce. Podobně jako při českých projekcích doprovázejí i newyorská promítání diskuse o problematice lidských práv.

České centrum New York se tímto projektem snaží upozornit nejen na kvalitní české dokumentární filmy, ale představit přehlídku jako vyprofilovaný, profesionální filmový festival, řekla ČTK výkonná ředitelka centra Monika Koblerová.

"Zakládáme tradici. Chceme prezentovat to kvalitní a dobré, kam Jeden svět rozhodně patří," uvedla. Festivalové ozvěny hodlá České centrum pořádat každé jaro a doplnit tak nabídku české filmové tvorby, kterou zatím v New Yorku představuje každoroční podzimní přehlídka nových hraných snímků českých autorů v Brooklynské hudební akademii.

Festival Jeden svět vznikl v roce 1999 z iniciativy neziskové humanitární organizace Člověk v tísni. V současnosti je nejrozsáhlejším festivalem svého druhu v Evropě.

31.5. Česká ADRA otevřela porodnici v Keni

Česká pobočka humanitární organizace ADRA vybudovala porodnici ve vesnici Itibo v oblasti Nyamira, jednom z nejlidnatějších regionů Keni. ČTK to sdělila vedoucí zlínské pobočky organizace Alena Rusová.

Nová porodnice s pěti lůžky stála 1,1 milionu korun. Je součástí zdravotnického střediska, které ADRA loni za 1,5 milionu korun opravila.

Od poloviny března přišlo v porodnici na svět zhruba 60 dětí. Rodí se zde jen asi čtyři děti týdně, neboť místní ženy stále preferují porod doma. Lékaři navíc vyžadují, aby matky zůstávaly v nemocnici nejméně 24 hodin po porodu, což se podle Rusové keňským ženám moc nelíbí.

Lidé žijící v oblasti Nyamira často trpí vážnými chorobami, jako jsou malárie, tyfus, AIDS, respirační choroby či vnitřní paraziti.

Zlínská pobočka organizace ADRA na vybudování zdravotnického zařízení uvolnila ze svého projektu ADRA ÚL 700 000 korun, letos věnovala dalších 200 000 na porodnici. Peníze získala díky individuálním dárcům z celé České republiky.

Vybudování porodnice měl na starosti zdravotník Aleš Bárta, který také loni zorganizoval veřejnou sbírku na operaci pro 17letého chlapce z Itiba. Chlapec měl na horní čelisti velký nádor. V neděli 27. 5. 2007 byl úspěšně operován.

Obsah:

PREZIDENT ČESKÉ REPUBLIKY	1
PARLAMENT ČESKÉ REPUBLIKY POSLANECKÁ SNĚMOVNA	3
PARLAMENT ČESKÉ REPUBLIKY SENÁT	5
VLÁDA ČESKÉ REPUBLIKY	8
MINISTERSTVO ZAHRANIČNÍCH VĚCÍ	25
ČESKÁ ZAHRANIČNÍ AKTIVITA NA DALŠÍCH ÚROVNÍCH	33

Není-li u jednotlivých příspěvků uvedeno jinak, bylo použito informací ze zdrojů ČTK.

ISSN 1210-5619

Zahraniční politika České republiky – Data.
Vydává odbor administrativy a zpracování informací
Ministerstva zahraničních věcí ČR, Praha.
Odpovědný redaktor PhDr. Vladimír Chaloupka